

8.
Sınıf

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

TANE TANE

T.C. İNKILÂP TARİHİ VE
ATATÜRKÇÜLÜK

DEFTER TADINDA BOL ALIŞTIRMALI
ETKİNLİKLİ YENİ NESİL SORU BANKASI

Ahmet Kartal
Mustafa Petek

ALTIN NOKTA
NARTEST

T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜĞÜ
TANE TANE ÖĞRENECEKSİNİZ

Copyright©NARTEST
ISBN 978-605-2043-69-1

KAYNAK KİTAPLAR
8. SINIF TANE TANE T.C. İNKİLÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

Bu kitabın her hakkı saklıdır.
Tüm hakları NARTEST YAYINEVİ'ne aittir.
Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metinler, kitabı yayımlayan kurumun önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz. Kitapta yer alan oyun, bulmaca, soru, metin ve resimlerin sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Genel Yayın Yönetmeni
Halil İ. AKÇETİN

Yayın Editörü
Leyla GÜNDOĞDU

Dizgi & Kapak
Altın Nokta Grafik

Yayın - Dağıtım
Altın Nokta Basım Yayın Dağıtım
3/18 Sokak No: 2/N BUCA - İZMİR
+90 232 502 52 94 / +90 507 470 24 98

www.nartest.com.tr - www.altinnokta.com.tr
www.nokta2000.com - www.kitapana.com.tr
www.bilimselkitaplar.net

nartest@nartest.com.tr - altinnokta@altinnokta.com.tr
nokta@nokta2000.com - kitapana@kitapana.com.tr
destek@bilimselkitaplar.net

Basım
Birleşik Matbaacılık
Buca OSB Mah. 3/20 Sk. No:17 K:-3 Buca / İZMİR
Tel: 0 232 433 68 66 Sertifika No: 14892

Ekim – 2019
1. Basım

ÖN SÖZ

Değerli meslektaşlarımız ve sevgili öğrenciler,

Tane Tane Öğreniyorum

Kitabımız, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersini daha eğlenceli ve öğrenilebilir bir hale getirmek için Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayımlamış olduğu kazanımlara uygun olarak büyük bir emek sonucunda hazırlanmıştır. Bu kapsamda kitabımızda, konunun öğrenciler tarafından daha iyi öğrenilmesini sağlamak için kazanımlara uygun olarak hazırlanmış öğreten sorular, MEB ders kitaplarına paralel olarak hazırlanmış tane tane kazanım testleri ve ünite değerlendirme testleri bulunmaktadır. Ayrıca kitabımız, MEB tarafından yayımlanan örnek sorular ve Liseye Geçiş Sınavı'nda sorulan sorulara uygun olarak hazırladığımız yeni nesil sorular içermektedir.

"Tane Tane Öğreniyorum" adını verdiğimiz kitabımızda konuların öğrencilerimiz tarafından tane tane öğrenilmesini, öğrencilerimizin okuduğunu anlama, yorum yapabilme becerilerinin yanında analiz, sentez ve muhakeme yeteneklerinin gelişmesini amaçlamaktayız. Yeni sınav sistemi ezberci anlayıştan uzak, verilen bilgilerin doğru yorumlanması mantığına dayandığından bu kitabımızda daha çok yorum sorularına yer vermiş bulunmaktayız.

Kitabımız şu bölümlerden oluşmaktadır:

Öğreten Sorular Bölümü: Kazanımlara %100 uyumlu olarak hazırladığımız öğreten sorular ile öğrencilerimiz konuyu daha iyi kavrayacak, kazanımın bir sonraki aşaması olan çoktan seçmeli sorular bölümüne geçmeden önce konu ile ilgili var olan bilgilerini pekiştirecektir.

Tane Tane Öğren Bölümü: MEB tarafından yayımlanan kazanımların öğrencilerimizde kalıcı hale getirilmesi için hazırlanmış olan bu bölümde konunun pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Kolaydan zora doğru sıralanan sorulardan oluşan bu bölümün öğretmenlerimiz tarafından öğrencilerimize ödev olarak verilip konunun pekiştirilmesi için kullanılabileceği düşünülmüştür.

Ünite Değerlendirme Testi Bölümü: Üniteye bağlı olan bütün konuları kapsayacak şekilde hazırlanmış olan bu bölüm ünitenin genel olarak değerlendirilmesi amacıyla uygun olarak kullanılabilecek testlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerimiz, bu bölümde yer alan testlerdeki genel duruma bakarak öğrencilerinin konuyu öğrenme düzeylerini belirleyebilir ve gereken müdahaleleri zaman kaybetmeden yapabilirler.

Yeni Nesil Testler Bölümü: Sözel mantık ve muhakeme, yorumlama, çıkarımda bulunma, tablo yorumlama, grafik okuma ve yorumlama, harita okuma ve yorumlama yeteneğini ön plana çıkaran soruların olduğu bölüm MEB tarafından yayımlanan örnek sorular ve iki yıldır Liseye Geçiş Sınavı'nda sorulan sorular örnek alınarak hazırlanmıştır.

Sevgili öğrencilerimiz, sınavda başarılı olmak akılcı, planlı ve verimli çalışmaktan geçmektedir. Bunun yanında sınava hazırlanırken kullanacağınız kaynaklar da çok önemli bir noktadır. Sınav hazırlanma konusunda en doğru tercihi yaparak aldığınız bu kitap T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK dersi açısından hedeflediğiniz başarıya ulaşmanızı sağlayacaktır.

Çok titiz bir çalışmanın ürünü olan kitabımızın tüm meslektaşlarımıza ve öğrencilerimize faydalı olması temenni ederiz.

T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Yazarları

İÇİNDEKİLER

1. Ünite: Bir Kahraman Doğuyor

Avrupa ve Osmanlı Devleti'ndeki Gelişmeler

Öğreten Sorular	9
Tane Tane Test 1	13
Tane Tane Test 2	15

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

Öğreten Sorular	17
Tane Tane Test 1	21
Tane Tane Test 2	23

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Olaylar ve Kişiler

Öğreten Sorular	25
Tane Tane Test 1	27
Tane Tane Test 2	29

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı ve Kişilik Özellikleri

Öğreten Sorular	31
Tane Tane Test 1	33
Tane Tane Test 2	35
Ünite Değerlendirme Testi 1	37
Ünite Değerlendirme Testi 2	39
Yeni Nesil Test 1	41
Yeni Nesil Test 2	43

2. Ünite: Milli Uyanış

Birinci Dünya Savaşı

Öğreten Sorular	47
Tane Tane Test 1	49

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda

Öğreten Sorular	51
Tane Tane Test 1	55
Tane Tane Test 2	57

Mondros Ateşkes Antlaşması ve İşgal Yıllarında Anadolu

Öğreten Sorular	59
Tane Tane Test 1	63
Tane Tane Test 2	65

İstiklal Yolculuğu

Öğreten Sorular	67
Tane Tane Test 1	71
Tane Tane Test 2	73

Bir Millet'in Yemini; Misakımilli

Öğreten Sorular	75
Tane Tane Test 1	79
Tane Tane Test 2	81

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Karşı Ayaklanmalar

Öğreten Sorular	83
Tane Tane Test 1	85

Geçersiz Bir Antlaşma; Sevr Antlaşması

Öğreten Sorular	87
Tane Tane Test 1	89
Ünite Değerlendirme Testi 1	91
Ünite Değerlendirme Testi 2	93

Yeni Nesil Test 1	95
Yeni Nesil Test 2	97
Yeni Nesil Test 3	99

3. Ünite: Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!

Doğu ve Güney Cepheleri

Öğreten Sorular	103
Tane Tane Test 1	107
Tane Tane Test 2	109

Batı Cephesi

Öğreten Sorular	111
Tane Tane Test 1	115
Tane Tane Test 2	117

Maarif Kongresi ve Tekalif-i Milliye Emirleri

Öğreten Sorular	119
Tane Tane Test 1	121

Sakarya'dan Büyük Taarruza

Öğreten Sorular	123
Tane Tane Test 1	125

Lozan Barış Antlaşması: Sanat ve Edebiyat

Eserlerinde Milli Mücadele	
Öğreten Sorular	127
Tane Tane Test 1	129

Ünite Değerlendirme Testi 1	131
Ünite Değerlendirme Testi 2	133

Yeni Nesil Test 1	135
Yeni Nesil Test 2	137

4. Ünite: Atatürkçülük ve Çağdaşlaşan Türkiye

Atatürk İlkeleri

Öğreten Sorular 141

Tane Tane Test 1 143

Siyasi Alanda Gelişmeler

Öğreten Sorular 145

Tane Tane Test 1 149

Tane Tane Test 2 151

Hukuk Alanında Gelişmeler

Öğreten Sorular 153

Tane Tane Test 1 155

Eğitim ve Kültür Alanında Gelişmeler

Öğreten Sorular 157

Tane Tane Test 1 161

Tane Tane Test 2 163

Toplumsal Alanda Gelişmeler

Öğreten Sorular 165

Tane Tane Test 1 167

Tane Tane Test 2 169

Ekonomi ve Sağlık Alanında Gelişmeler

Öğreten Sorular 171

Tane Tane Test 1 173

Tane Tane Test 2 175

İlelebet Cumhuriyet

Öğreten Sorular 177

Tane Tane Test 1 179

Atatürk İlke ve İnkılaplarının Temel Esasları

Öğreten Sorular 181

Tane Tane Test 1 183

Ünite Değerlendirme Testi 1 185

Ünite Değerlendirme Testi 2 187

Yeni Nesil Test 1 189

Yeni Nesil Test 2 191

5. Ünite: Demokratikleşme Çabaları

Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar

Öğreten Sorular 195

Tane Tane Test 1 197

Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi - Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler

Öğreten Sorular 199

Tane Tane Test 1 201

Ünite Değerlendirme Testi 1 203

Yeni Nesil Test 1 205

6. Ünite: Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası

Türkiye'nin Dış Politika Esasları

Öğreten Sorular 209

Tane Tane Test 1 211

Dış Politikada Yaşanan Gelişmeler - Misakımillinin Son Zaferi

Öğreten Sorular 213

Tane Tane Test 1 215

Tane Tane Test 2 217

Ünite Değerlendirme Testi 1 219

Ünite Değerlendirme Testi 2 221

Yeni Nesil Test 1 223

7. Ünite: Atatürk'ün Ölümü ve Sonrası

Atatürk'ün Vefatı ve Yankıları

Öğreten Sorular 227

Tane Tane Test 1 229

İnsan Eserleriyle Yaşar

Öğreten Sorular 231

Tane Tane Test 1 233

Yeniden Sarsılan Dünya - II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri

Öğreten Sorular 235

Tane Tane Test 1 237

Tane Tane Test 2 239

Demokrasi Yolunda Güçlü Adımlar

Öğreten Sorular 241

Tane Tane Test 1 243

Ünite Değerlendirme Testi 1 245

Ünite Değerlendirme Testi 2 247

Yeni Nesil Test 1 249

Yeni Nesil Test 2 251

Tane Tane Test Cevap Anahtarı 253

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Avrupa ve Osmanlı Devleti'ndeki Gelişmeler

Öğreten Sorular

Tane Tane Test 1

Tane Tane Test 2

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

Öğreten Sorular

Tane Tane Test 1

Tane Tane Test 2

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Olaylar ve Kişiler

Öğreten Sorular

Tane Tane Test 1

Tane Tane Test 2

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı ve Kişilik Özellikleri

Öğreten Sorular

Tane Tane Test 1

Tane Tane Test 2

Ünite Değerlendirme Testi 1

Ünite Değerlendirme Testi 2

Yeni Nesil Test 1

Yeni Nesil Test 2

1. Ünite

Kazanımlar

Avrupa ve Osmanlı Devleti'ndeki Gelişmeler

- ⇒ Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyıl başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu öğreniriz.

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

- ⇒ Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunuruz.

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Olaylar ve Kişiler

- ⇒ Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrarız.

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı ve Kişilik Özellikleri

- ⇒ Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendiririz.

Avrupa ve Osmanlı Devleti'ndeki Gelişmeler

Avrupa'daki gelişmelerin yansımaları bağlamında Osmanlı Devleti'nin yirminci yüzyılın başlarındaki siyasi ve sosyal durumunu öğreniriz.

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki metinde verilen sonuçlar ile olay ve kavramları doğru olarak eşleştiriniz.

1

Avrupa'ya bol miktarda altın ve gümüş geldi, sosyal ve ekonomik yapıda büyük değişiklikler oldu.

A

Reform

2

Kas gücünden makine gücüne geçildi. Üretim şekli değişti ve üretim miktarında artışlar yaşandı.

B

Coğrafi Keşifler

3

Bu düşünce her milletin kendi milli devletini kurmasına yönelik faaliyetlerin artmasına ortam hazırladı.

C

Milliyetçilik

4

Bu gelişme sonucunda kilisenin toplum, eğitim vb. bir çok konu üzerindeki etkinliği azaldı.

D

Sanayi İnkılabı

1

.....

2

.....

3

.....

4

.....

2

Aşağıdaki metinde boş bırakılan yerlere verilen kelimelerden uygun olanlarını yazınız.

Coğrafi
Keşifler

Skolastik
Düşünce

Sanayi
İnkılabı

Reform

Rönesans

- Orta Çağ Avrupası'nda, Katolik Kilisesi'nin söylemlerinin sorgulanmadan doğru kabul edildiği sistemi var olup, kimse kiliseye karşı sesini yükseltmeye ve eleştiriler yapmaya cesaret edemezdi.
- Cesur gemicilerin yetişmesi, bilgi birikiminin ve teknik gelişimin artması, pusulanın icat edilmesine bağlı olarak ortaya çıkan sonucunda okyanuslara açılan Avrupalı devletler hem Amerika kıtasını keşfettiler hem de doğunun zenginlik kaynağı olarak bilinen Hindistan'a denizden ulaştılar.
- Yeniden doğuş adı verilen Avrupa'nın kilisenin ortaya attığı dogmatik düşünceleri sorgulanmasına neden olmuştur.
- Tepkilerin artması ile Katolik Kilisesi'nin toplum üzerindeki gücünü ve denetimini kaybetmesine, adı verilen sürecin başlamasına ortam hazırlamıştır.

3

Sanayi İnkılabı'nın sonuçlarını alanlarına göre eşleştiriniz.

1. Köylerden sanayi kentlerine büyük göçler yaşandı. Şehir nüfusları artarken kırsal kesimde nüfus azaldı.
2. Küçük üretim atölyelerinin yerini büyük fabrikalar, insan gücünün yerini makine gücü aldı.
3. Sömürgecilik zihniyeti bir yarış halini aldı, devletler arasında bloklaşma oluştu ve tüm bunların sonucu olarak da I. Dünya Savaşı meydana geldi.
4. Fabrikalarda çalışan işçiler toplumsal bir sınıf oluşturdular. Bu işçi sınıfı, nüfus artışıyla birlikte tarım alanlarında çalışma imkanları azalan ve yeni iş bulmak için köylerden şehirlere göç eden insanlardan oluştu.
5. Sanayileşmede öncü olan devletlerin maliyesi güçlendi. Bununla birlikte bu ülkelerin fabrikalarında işleyecek ham madde ihtiyaçları arttı.
6. Hammadde ve pazar arayışında olan ülkeler bu ihtiyaçlarını karşılamak için dünyanın çeşitli bölgelerindeki toprakları işgal ettiler.

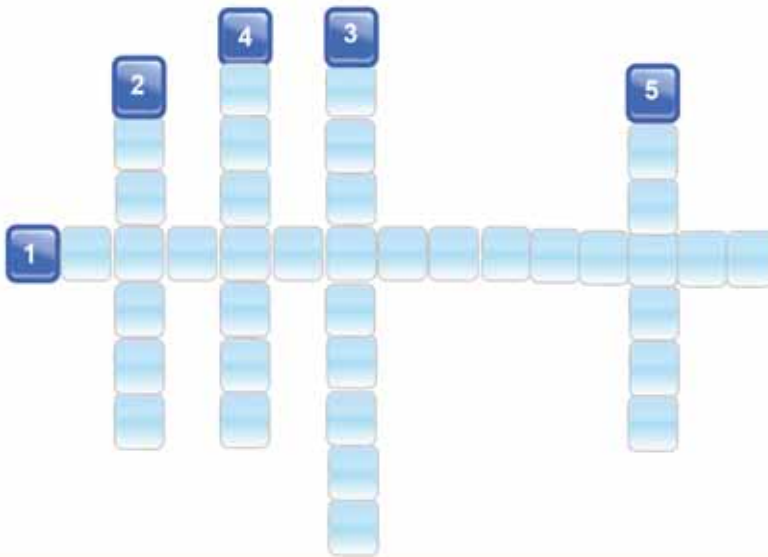
Ekonomik Sonuçları

Siyasi Sonuçları

Sosyal Sonuçları

4

Aşağıdaki bulmacada yer alan soruları uygun cevaplar ile doldurunuz.

1. Sömürgecilik faaliyetlerinin hızlanmasına neden olan gelişmenin adı nedir?
2. Milliyetçilik ayaklanmalarının ortaya çıkmasına neden olan ihtilalinin yaşandığı ülkenin adı nedir?
3. Üzerinde güneş batmayan imparatorluk olarak anılan ülkenin adı nedir?
4. Reform hareketlerinin başladığı ülkenin adı nedir?
5. Rönesans hareketlerinin başladığı ülkenin adı nedir?

5

Aşağıda verilen haritaya bakılarak yapılabilecek olan yorumları "(√)" ile işaretleyiniz.

1

İngiltere'nin farklı kıtalarda sömürge toprakları bulunmakla beraber Avustralya kıtası tamamen İngiliz hâkimiyetindedir.

2

Osmanlı Devleti sömürgecilik faaliyetlerinde bulunmamış bir ülke durumundadır.

3

Belçika Devleti'nin Orta Afrika'da sömürge toprakları bulunmaktadır.

4

Bir zamanlar Osmanlı Devleti'nin egemenliği altında bulunan Fas ve Cezayir toprakları İtalyan sömürgesi haline dönüşmüştür.

5

Almanya, sömürgesi olmayan ve sömürülmeyen bir ülke olarak ön plana çıkmaktadır.

6

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. Azınlık isyanlarının oluşumunda Fransız İhtilali'nin yaydığı akımının etkisi vardır.
2. Coğrafi Keşifler ve Sanayi İnkılabı gibi Avrupa'da yaşanan gelişmeler Osmanlı Devleti'ni açıdan olumsuz etkilemiştir.
3. Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet Dönemi'nin başlamasında Cemiyetinin faaliyetleri etkili olmuştur.
4. Meclisteki azınlık milletvekillerinin yıkıcı faaliyetlerini artmasını ve 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın başlamasını fırsat bilen Padişah II. Abdülhamit, Anayasa'nın kendisine verdiği yetkiyi kullanarak'ni kapatmıştır.
5. adı verilen bu düşüncenin temelinde gayrimüslimleri devlete bağlı tutma ve bu yolla Balkan topraklarında Osmanlı hakimiyetini devam ettirme fikri yatıyordu.

Mebusan
Meclisi

İttihat ve
Terakki

Ekonomik

Osmanlıcılık

Milliyetçilik

7

Aşağıda verilen bilgilerin ait olduğu fikir akımlarını "(✓)" ile işaretleyiniz.

YARGI	Türkçülük	Osmanlıcılık	İslamcılık	Batıcılık
1. Dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın bütün milletleri kapsayacak bir anlayış oluşturmalarını savunmuştur.	☐	☐	☐	☐
2. Bu fikir akımına göre bütün Müslüman milletler birlik içinde tutulmalı, aralarındaki iş birliği geliştirmelidir.	☐	☐	☐	☐
3. Osmanlı Devleti'nin Batılılaşma yoluyla kurtulabileceği ve eski gücüne kavuşabileceği düşüncesini oluşturmuştur.	☐	☐	☐	☐
4. Bu akıma göre tarihte aynı dil, din, ülkü ve soy birliğini sağlayan Türk topluluklarının bir çatı altında birleştirilmesi gerektiği düşüncesi kabul edilmiştir.	☐	☐	☐	☐
5. Bu düşüncenin temelini gayrimüslimleri devlete bağlı tutma, Osmanlı vatandaşlığı inşa etme fikri oluşturmuştur.	☐	☐	☐	☐
6. I. Dünya Savaşı yıllarında bazı Arap liderlerinin İngilizler ile işbirliği yaparak Osmanlı Devleti'ne isyan etmesi sonucu geçerliğini kaybetmiştir.	☐	☐	☐	☐

8

Aşağıda Osmanlı Devleti'nde 19. ve 20. Yüzyılda yaşanan bazı gelişmelerle ilgili açıklamalar verilmiştir. Açıklamalardan hareketle verilen gelişmelerin isimlerini tespit edip doğru bir şekilde kutucuklara yazınız.

1.	Yeni ticaret yollarının bulunması nedeni ile denetimi Osmanlı'nın elinde bulunan İpek ve Baharat Yolu önem kaybetmiştir.
2.	Bu olay ile ortaya çıkan milliyetçilik fikrini Avrupalı Devletler "Her millete bir devlet" sloganıyla dış politikada Osmanlıya karşı bir araç olarak kullandılar.
3.	Azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmasını savunan adına Genç Osmanlılar da denilen gruptur.
4.	Bu akım "Osmanlı Devleti'nin dağılmaktan kurtarılması tüm azınlıkların vatandaşlık bilincini kazanması ile olabilir." düşüncesini savunmaktadır.
5.	Birinci Meşrutiyet'in ilanı ile kabul edilen ve Türklerin ilk anayasası olan kanunun adıdır.

1. Fransız İhtilali ile tüm dünyaya yayılan fikir akımlarından biri de milliyetçiliktir. Milliyetçilik fikri Osmanlı Devleti gibi içinde farklı ulusları barındıran imparatorlukları bazı sıkıntılar içine sokmuştur. Osmanlı Devleti'nde özellikle Balkanlar'da etkili olan bu akıma bağlı olarak isyanlar baş göstermiş, Sırp, Rum, Bulgar gibi milletler Osmanlı'ya karşı ayaklanmışlar ve bağımsızlıklarını kazanmışlardır.

Bu bilgilere bakıldığında aşağıdaki yargılardan hangilerine ulaşılamaz?

- A) Milliyetçilik akımları sonucunda yaşanan gelişmeler Osmanlı Devleti'nin sınırlarının daralmasına neden olmuştur.
B) Fransız İhtilali'nin etkileri Osmanlı Devleti ile sınırlı kalmamıştır.
C) Osmanlı topraklarında yaşanan ayrılıkçı ayaklanmalar sadece Balkan coğrafyasında etkili olmuştur.
D) Fransız İhtilali ve milliyetçilik akımının Osmanlı Devleti üzerinde olumsuz etkileri olmuştur.

2. Osmanlı Devleti'nde 1800'lü yılların ikinci yarısından itibaren etkili olmaya başlayan ve adına "Jön Türkler" denilen bir grup aydın azınlıkların çıkardığı isyanların nedeni olarak ülke yönetiminde tek kişinin hâkim olmasını gösteriyorlardı. Onların düşüncesine göre demokratik bir seçim yapılmalı, halkın oyları ile seçilmiş bir meclis oluşturulmalı, padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Bu bilgilere bakıldığında Jön Türkler Osmanlı Devleti'ndeki sorunların çözümünü hangi kavrama verecek önemde görmüşlerdir?

- A) Milli bağımsızlık
B) Milli egemenlik
C) Kişi hâkimiyeti
D) Hukuk

3. Sanayi İnkılabı sonrasında kapitülasyonların da etkisiyle Avrupa'nın ucuz fabrika mamulleri ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde el tezgâhları kapatılmaya başlamış, ülkede işsiz kalanların sayısında artış gözlemlenmiştir.

Yukarıdaki metinde Sanayi İnkılabı'nın Osmanlı Devleti üzerinde hangi konudaki etkilerinden bahsedilmiştir?

- A) Siyasi
B) Sosyal
C) Ekonomik
D) Eğitim

4. 1789'da Fransa'da ortaya çıkan ve kısa sürede etkileri tüm dünyayı saran Fransız İhtilali'nden Osmanlı Devleti de olumsuz etkilenmiştir.

Yukarıdaki anlatıma örnek olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, milliyetçilik akımının etkisi ile devlete isyan etti.
B) Fransız İhtilali ile ülkede demokrasi, eşitlik, adalet gibi fikirlerin yayılmasına bağlı olarak Tanzimat ve Islahat Fermanı'nın yayımlanması ve Meşrutiyet'in ilan edilmesi gibi gelişmeler yaşandı.
C) Balkan coğrafyası başta olmak üzere yaşanan ayaklanmalar ülkede huzur ve toprak kaybına neden oldu.
D) Yunan, Sırp, Bulgar gibi milletler bağımsızlıklarını ilan ederek devletten koptu.

5. 3 Kasım 1839'da bütün ülke halkı için ilan edilen Tanzimat Fermanı halk arasında eşit haklar, mal ve can güvenliği sağlama amacına yönelikti. Ferman- da, daha iyi bir yönetim için yeni yasaların çıkarılacağı, vergi ve askerlik işlerinin düzene konacağı, yargılamanın yasalara uygun, açık ve adil olacağı belirtiliyordu. Din ve milliyetleri ne olursa olsun hak ve çıkarları eşitlenen topluluklardan bir Osmanlı milleti oluşturmaya çalışılıyordu.

Yukarıdaki ifadede altı çizili bölüm Tanzimat Fermanı'nın hangi alandaki kazanımını ortaya koymaktadır?

- A) Kültür
B) Ekonomi
C) Hukuk
D) Yönetim

6. Osmanlı Devleti'ni çöküşten kurtarmak için ortaya atılan fikir akımları teker teker iflas ediyordu. İlk olarak Balkan milletleri bir araya gelerek Osmanlı Devleti'ne karşı savaşa girince1..... düşüncesinin etkisini yitirdiği anlaşıldı. Birinci Dünya Savaşı sırasında Araplar ile İngilizler işbirliği yaparak Osmanlı Devleti'ne karşı mücadele edince2..... düşüncesinin işlevini kaybettiği görüldü.

Yukarıdaki metinde numaralandırılmış olan bölümler hangi seçenekteki bilgiler ile doldurulmalıdır?

1	2
A) Türkçülük	İslamcılık
B) Osmanlılık	Türkçülük
C) İslamcılık	Batıcılık
D) Osmanlılık	İslamcılık

7. Islahat Fermanı ile Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarında görev alabilme, ibadet-hane ve okul açabilme, meclislere girebilme hakları tanındı. Gayrimüslimlere tanınan bu haklar Osmanlı'nın dağılmasını engelleme amacını taşısa da Avrupalı devletlerin Osmanlı iç işlerine daha çok müdahale etmesine ve Hristiyan toplulukların bağımsızlık hareketlerine dayanak oluşturdu.

Yukarıda verilen bilgiler değerlendirildiğinde hangi seçenekteki yargının doğru olduğu ifade edilemez?

- A) Islahat Fermanı amacına ulaşmamıştır.
B) Azınlıklara verilen haklar dış sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur.
C) Islahat Fermanı ile eşitlikçi bir toplum yapısına ulaşmak istenmiştir.
D) Osmanlı'daki demokratikleşme çalışmaları Islahat Fermanı ile son bulmuştur.

8. Derste Osmanlı Devleti'ni çöküşten kurtarmak için ortaya atılan fikir akımlarını işleyen Ahmet öğretmen öğrencilere bu fikir akımlarını anlatan ifadeler kullanmalarını isteyince aşağıdaki söylemler ortaya çıkmıştır.

Asya: İkinci bir medeniyet yoktur. Tek bir medeniyet vardır, o da Batı medeniyetidir. Gülü ile, diken ile alınmalıdır. Bu olursa devlet aydınlığa çıkacaktır.

Mert: Asya'da yaşayan tüm Türkleri Osmanlı yönetiminde birleştirmek devlete yeni bir güç katacak, millî birlik sağlanarak çöküş sona erecektir.

Beren: Osmanlı padişahı aynı zamanda Müslümanların halifesi olduğu için kurulacak İslami birlik, Osmanlı Devleti'nin öncülüğünde olacak ve devleti eski güçlü ve saygın hâline kavuşturacaktır.

Kerem: Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı Milleti" oluşturulursa devlet devam edecektir.

Yukarıdaki öğrencilerin verdiği bilgiler ile fikir akımlarının eşleştirilmesi hangi seçenekte doğru olarak yapılmıştır?

A) Asya: İslamcılık	B) Asya: Osmanlılık
Mert: Türkçülük	Mert: Türkçülük
Beren: Batıcılık	Beren: İslamcılık
Kerem: Osmanlılık	Kerem: Batıcılık
C) Asya: Batıcılık	D) Asya: Türkçülük
Mert: Türkçülük	Mert: Osmanlılık
Beren: İslamcılık	Beren: Batıcılık
Kerem: Osmanlılık	Kerem: İslamcılık

9. Balkanlarda Türk, Rum, Bulgar, Sırp, Yahudi, Arnavut, Boşnak gibi Müslüman ve gayrimüslim milletler Osmanlı hâkimiyeti altında asırlardır bir arada ve huzur içinde yaşamışlardır. Peki, neydi bu huzur ortamına son veren ve yıllardır kardeşçe yaşayan toplumları birbirine düşüren olay?

Yukarıdaki metinde yöneltilen sorunun cevabı hangi seçenekte verilmiştir?

- A) Fransız İhtilali
B) Coğrafi Keşifler
C) Aydınlanma Çağı
D) Sanayi İnkılabı

1. Fransız İhtilali sonucunda milliyetçilik akımının yaygınlaşması üzerine Osmanlı sınırları içinde yaşayan azınlıklar Avrupalı devletlerin kışkırtması ile ayaklanmalar çıkardılar. Bu ayaklanmalar sonucunda Yunanlılar, Sırp ve Bulgarlar Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsızlıklarını ilan ettiler.

Bu bilgilere bakıldığında hangi seçenekteki sonuca ulaşılması doğru olmaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde çıkan ayaklanmalarda dış güçlerinde etkisi olmuştur.
B) Çok uluslu yapıya sahip olması Osmanlı Devleti'nin Fransız İhtilali'nden olumsuz etkilenmesine ortam hazırlamıştır.
C) Osmanlı Devleti Balkanlardaki bazı topraklarını kaybetmiştir.
D) Milliyetçilik akımları en çok Osmanlı Devleti'ni etkilemiştir.

3. 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Osmanlılık, İslamcılık, Batıcılık ve Türkçülük fikir akımları görülmüştür.

Yukarıda adı verilen fikir akımlarının;

- I. Devleti içinde bulunduğu durumdan kurtarmak
II. Devletten kopmalara neden olan bağımsızlık hareketlerini sonlandırmak
III. Ülkenin monarşi ile yönetilmesinin devamlılığını sağlamak
IV. Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısının dağılmasını önlemek

amaçlarının hangilerine hizmet ettiği söylenebilir?

- A) I, II ve III
B) II, III ve IV
C) I, II ve IV
D) II ve III

2. Bu durum Osmanlı ülkesindeki farklı gelenek ve görenekler ülkede çok zengin bir kültürel yapı oluşturmuştu. 19. yüzyıla kadar huzur ve güven içerisinde yaşayan bu uluslar, Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik fikrinden etkilenmişlerdi. Bu milletler, Osmanlı toprakları üzerinde çıkarları olan devletlerin de kışkırtmaları sonucu isyan edip bağımsızlık çabasına girdiler.

Yukarıda boş bırakılan bölüme hangi seçenekteki bilgiler yazıldığında metindeki anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) Osmanlı Devleti ekonomik bağımsızlığını kaybetmişti.
B) Osmanlı Devleti, çok uluslu bir yapıya sahipti.
C) Osmanlı Devleti siyasi açıdan yeterince güçlü değildi.
D) Sömürgecilik, zengin yeraltı kaynaklarına sahip Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkiledi.

4.

Sanayi İnkılabı

Küçük üretim atölyelerinin yerini büyük fabrikalar, insan gücünün yerini makine gücü aldı.

Sanayi İnkılabı'nın Sonuçları

1. Makineleşme ile birlikte üretimde artış yaşandı.
2. İşçi haklarını koruyan sendikalar ortaya çıktı.
3. Avrupalı devletler ihtiyaç duydukları ham maddeleri henüz sanayileşmemiş ülkelere karşılamaya çalıştı.
4. Sanayi tesislerine bağlı olarak hızlı bir kentleşme yaşandı.

Sanayi İnkılabı'nın yukarıda verilen sonuçlarından hangisinin Osmanlı Devleti için dış politikada olumsuz bir durum ortaya çıkarabileceği söylenebilir?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

5.

1. Bu düşünceye göre bütün Osmanlı vatandaşları, dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın kanun önünde eşit haklara sahip olacak; her topluluk Osmanlı Devleti'nin kurtulması için çalışacaktır.	2. Bu düşünceye göre Osmanlı Türklerine ulusal bilinç kazandırılırsa Türk ulusuna siyasi bir canlılık gelecek, bu canlılık milliyetçi isyanlarla dağılmakta olan devleti kurtaracaktır.
3. Bu fikir akımına göre Osmanlı Devleti bilim ve teknolojik gelişmelerin merkezi olan Batı'ya yüzünü dönmelidir. Avrupa örneği alınarak yapılacak olan yenilik hareketleri ile devletin çöküşü durdurulacaktır.	4. Bu fikir akımına göre devleti kurtarmak için İslamiyet kuralları bütünüyle devlet ve toplum hayatına uygulanmalıdır. Halifelik makamı altında bütün İslam ülkeleri toplanırsa devlet kurtuluşa erecektir.

Yukarıdaki kutucuklardaki özellikler ile bu özelliklerin ait olduğu fikir akımları hangi seçenekte doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) 1. Türkçülük
2. Osmanlıcılık
3. Batıcılık
4. İslamcılık
- B) 1. Batıcılık
2. Türkçülük
3. Osmanlıcılık
4. İslamcılık
- C) 1. Osmanlıcılık
2. İslamcılık
3. Batıcılık
4. Türkçülük
- D) 1. Osmanlıcılık
2. Türkçülük
3. Batıcılık
4. İslamcılık

6. Tanzimat Fermanı suç işleyenlerin davalarının kanunlara uygun olarak ve açıkça görüleceğine hükmetmektedir. Bu şekilde verilmiş bir mahkeme kararı olmadıkça da hiç kimse hakkında idam cezasının uygulanamayacağını ilân etmektedir. Bu uygulama ile kişilere "yargılanma hakkı" tanınmış veya "yargılanmadan kimseye ceza verilemez" şeklindeki ilke kabul edilmiş oluyordu.

(anayasa.gen.tr.)

Yukarıdaki bilgiler Tanzimat Fermanı'nın hangi alanda imza attığı bir düzenlemeden bahsetmektedir?

- A) Siyaset
B) Hukuk
C) Ekonomi
D) Eğitim

7.

Osmanlı Devleti'nin yöneticileri Islahat Fermanı'nın ilan edilmesi ile bazı hedeflere ulaşmayı amaçlamışlardır. Bu hedefler öncelikle gayrimüslim tebaaya yeni haklar verip, gayrimüslim tebaayı Müslüman tebaa ile eşit seviyeye getirerek Batılı devletlerin iç işlerine karışmalarına mani olmak ve Paris'te toplanacak olan barış konferansında Osmanlı Devleti lehine kararların alınmasına katkıde bulunmaktır.

Buna bakılarak hangi seçenekteki çıkarıma ulaşamaz?

- A) Islahat Fermanı'ndan, Osmanlı devlet adamlarının önemli beklentileri vardır.
- B) Islahat Fermanı çok yönlü beklentilerin ürünüdür.
- C) Islahat Fermanı'nın ilan edilmesinde hem iç hem de dış etkenler önemli rol oynamıştır.
- D) Osmanlı Devleti Islahat Fermanı ile istediği hedeflere ulaşmayı başarmıştır.

8.

Islahat Fermanı'nın en belirgin yönü, dinine bakılmaksızın bütün Osmanlı tebaasının kanun önünde eşitliğini daha kesin bir dil ile ilân etmesiydi. 15 madde, bir anlamda bütün Osmanlı tebaasını dini ne olursa olsun birbiri ile eşit olacağını, tebaadan kimsenin diğerini aşağı göremeyeceğinin ifadesidir.

(Musa GÜMÜŞ - 1856 Islahat Fermanı'nın Tam Metin İncelemesi)

Yukarıdaki metinde verilen bilgilere bakılarak Islahat Fermanı hakkında;

- I. Toplumun din açısından ayrımına son vermeyi amaçladığı
- II. Eşitlikçi bir anlayışla hazırlandığı
- III. Halkın yönetime katılmasının önünü açtığı

çıkartmalarının hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

NAR TEST

NAR TEST

Mustafa Kemal'in Çocukluk Dönemi ve Öğrenim Hayatı

Mustafa Kemal'in çocukluk ve öğrenim hayatından hareketle onun kişilik özelliklerinin oluşumu hakkında çıkarımlarda bulunuruz.

Öğreten Sorular

1

Aşağıdaki haritaya bakılarak yapılabilecek olan yorumları "(√)" ile işaretleyiniz.

Bilgi

D

Y

1

Mustafa Kemal'in doğduğu Selânik, Balkanlar'da yer alan önemli bir liman kentidir.

2

Selanik, ulaşım olanaklarının oldukça gelişmiş olduğu bir Anadolu kenti durumundadır.

3

Selanik'te ortaya çıkan Batılı fikir akımları Belgrad ve Paris üzerinden Avrupa'ya yayılır.

4

Selanik, Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan bir penceresi konumundadır.

5

Selanik kültürel açıdan Osmanlı Devleti'nin gelişime açık bir kenti olma özelliği taşır.

2

Aşağıda verilen yargıların doğru veya yanlış olduklarını kutucuklara işaretleyiniz.

	Yargı	D	Y
1	Mustafa Kemal, Ali Rıza Efendi ile Zübeyde Hanım'ın; Fatma, Ömer, Ahmet, Mustafa, Makbule ve Naciye adlarındaki altı çocuğundan biridir.	☐	☐
2	Mustafa Kemal'in dünyaya geldiği yüzyıl, Osmanlı Devleti'nin en buhranlı dönemine denk gelmekteydi.	☐	☐
3	Ali Rıza Efendi'nin ailesi; Osmanlı Devleti'nin Anadolu'yu iskân siyaseti doğrultusunda, Rumeli'den göç ettirilerek Anadolu'ya yerleştirilmiş Kocacık Yörüklerindendir.	☐	☐
4	Zübeyde Hanım, yaşadığı dönemde az sayıda okuma yazma bilen Osmanlı kadınlarından biri olmasından dolayı çevresinde "Zübeyde Molla" olarak anılırdı.	☐	☐

3

Aşağıdaki bilgilerde boş bırakılan yerlere yukarıda verilen kavramlardan uygun olanları ile doldurunuz.

İnkılapçı	Medreseler	Askeri	Azınlık	Eğitim
Egemen	Kapitülasyonlar	İç işlerine	Kültürel	Maarif

19. yüzyıla gelindiğinde, Osmanlı Devleti'nin sınırları içindeki okullarda birliği yoktu. Merkezî denetimden uzak olan eğitim ve öğretim kurumları kendi amaçları doğrultusunda farklı bir müfredat uygulamaktaydı. Osmanlı topraklarında dinî ağırlıklı eğitim veren daha yaygındı. Ayrıca çağdaş metotlarla eğitim veren okullar da faaliyet göstermekteydi. Diğer yandan kendi kültürlerini yaşatmak için kurdukları okullarının yanında yabancı devletlerin Osmanlı Devleti'nden elde ettikleri sayesinde açtıkları okullar da eğitim ve öğretim vermekteydi. Bu okullar içerisinde sadece çağdaş anlamda ders veren eğitim kurumları Nezareti (Eğitim Bakanlığı) tarafından denetlenmekteydi. Osmanlı eğitim sistemi içerisinde devlet tarafından desteklenen ve parasız olan okullar çağdaş anlayışa dayalı, pozitif bilimleri ölçü alan eğitim ve öğretim faaliyetleri yürütmekteydi. Bu okullarda eğitim gören Mustafa Kemal, çağdaş,, olaylara objektif bakabilen bir kişiliğe sahip olmuştur. Osmanlı Devleti'nin eğitim sisteminde görünen bu dağınıklık halkın açıdan da birlik içinde olmamasının en önemli nedeni durumundaydı. Osmanlı topraklarında birçok okula sahip olan Fransa, İngiltere gibi yabancı ülkeler, okulları bahane ederek devletin karışıyor, Osmanlı'nın devlet anlayışına zarar veriyorlardı.

4

Aşağıdaki oklarda Atatürk'ün gittiği okulların adları yazmaktadır. Okçunun bu okları tam isabetle attığını ifade etmek için hangi bilgileri içeren kutucukları vurması gerekir? Bulunuz.

A	B	C	D
Manastır Askeri İdadisi	Selanik Askeri Rüştiyesi	Şemsi Efendi Mektebi	İstanbul Harp Akademisi
1	2	3	4
 Yeni yöntemlerle eğitim veren bu okul okuma-yazma faaliyetlerini kolaylaştırıcı eğitim materyallerinin kullanıldığı bir kurumdur. Mustafa Kemal bu okulda iken babasını kaybetti.	Lise eğitimini tamamladığı bu okulda Tarih ve edebiyata ilgi duydu. Namık Kemal, Tevfik Fikret, Ziya Gökalp'in eserleri ile tanıştı. Milliyetçi yönü gelişti.	Annesinden gizli sınavlarına girip kazandığı bu okul ile askerliğe ilk adımı attı. Matematik öğretmenini tarafından kendisine Kemal adı verildi.	Şam'daki ilk askeri görevine atanmadan önce gittiği bu okulu zorlu koşullar altında 11 Ocak 1905'te "Kırmızı Yüzbaşı" rütbesini alarak bitirdi.

5

Her doğru cevabın 20 puan olduğu bir sınava giren ve soruları aşağıda belirtildiği şekilde işaretleyen bir öğrencinin kaç puan alacağını puanlama bölümüne işaretleyiniz.

Bilgi		D	Y
1	Okul çağına gelen Mustafa Kemal'in hangi okula başlayacağı konusunda aile içinde fikir birliği bulunmaktadır.	☒	☐
2	Mustafa Kemal'in okula başladığı dönemde Osmanlı Devletinde eğitim faaliyetlerinin tamamı devletin denetimi altındadır.	☐	☒
3	Harp Akademisinde iyi derecede dil bilen, iyi yetişmiş ve tecrübeli subaylar tarafından eğitilen Mustafa, aydınlık, yenilikçi bir subay olmuştur.	☒	☐
4	Mustafa Kemal'in babası Ali Rıza Bey'in, oğlunun ısrarla gitmesini istediği Şemsi Efendi Mektebi Selanik'te yeni açılan modern öğretim yöntemlerinin uygulandığı bir okuldur.	☒	☐
5	Mustafa Kemal Mülkiye Rüştiyesi sınavlarına girmek ve memur olmak istiyor, annesi de bu durumu kabullenmiyordu.	☐	☒

20
40
60
80
100

6

Aşağıda Atatürk'ün öğrencilik yılları ile ilgili anıları verilmiştir. Bu anılara bakılarak Atatürk'ün sahip olduğu kişilik özelliklerini belirtiniz.

1.

"Selanik Askeri Rüştiyesindeki matematik öğretmeni sert bir adamdı. Sınıfta birinci, ikinci tanııyordu. Bir gün bize: "Aranızda kimler kendine güveniyorsa kalksınlar onları çalıştırma danışmanı yapacağım" dedi. Öncelikle duraksadım. Ayağa öyleleri kalktı ki ben kalkmamayı yeğledim. Bunlardan birinin danışmanlığı altına girdim. Görüşmenin sonunda dayanma gücüm son noktaya geldi. Ayağa kalkarak; "Ben bundan iyi yaparım" dedim. Bunun üzerine öğretmen beni çalıştırma danışmanı yaptı. Eski danışmanı benim danışmanlığım altına verdi."

2.

"Askeri ortaokulu bitirdiğim zaman merakım oldukça ileri gitmişti. Manastır Askeri Lisesi'nde matematik pek kolay geldi. Bununla uğraşmayı sürdürdüm. Ancak Fransızca da geri idim. Öğretmen benimle çok uğraşmıyor, acı uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarılar benim çok gücüme gitti. İlk ev izni zamanında çözüm aradım. İki, üç ay gizlice Frerler Okulu'nun özel sınıfına devam ettim. Böylece okul derslerine oranla fazla derecede Fransızca öğrendim."

Kişilik Özelliği	Bilgi No
Kararlılık	*****
Bağımsızlığa düşkünlük	*****

7

Aşağıda bazı olay ve özellikler bunların ortaya çıkardığı sonuç ve etkileri verilmiştir. Bunları doğru bir şekilde eşleştiriniz.

- Selanik'in hem Batı ile etkileşimini kolaylaştırmış hem de kentin sosyal ve kültürel yönden gelişmesine zemin hazırlamıştır.
- Mustafa Kemal'de derin bir vatan sevgisi, demokratik bir anlayış gelişim göstermiştir.
- Mustafa Kemal'in eğitim hayatı kesintiye uğramıştır.

OLAY VEYA ÖZELİK

ETKİSİ VEYA SONUCU

- Mustafa Kemal, yedi yaşındayken babasını kaybetmiş ve yetim kalmıştır. Zübeyde Hanım, eşinin vefatı üzerine üç çocuğuyla birlikte kardeşinin çalıştığı çiftlik evine taşınmıştır.
- Mustafa'nın doğduğu Selânik, önemli bir liman şehri olmanın yanında demir yolu ile de Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktaydı.
- Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisi yıllarında "Vatan şairi" olarak anılan Namık Kemal ile hürriyet, demokrasi gibi söylemlerinden etkilendiği Tevfik Fikret'in eserlerini okudu.

1. Her tarafta karışık sokakların aralarında tatlı sürprizlerle karşılaşılırdı, kâh yeşilliklerin arasından birdenbire şehir ve denize açılan manzaralar, kâh çocuk sesleri ile okunan Kur'an nağmelerinin taşıdığı sıbyan mektepleri, kâh muntazam vuruşlarla bakır veya demir döven çekiç seslerinin duyulduğu karanlık atölyeler kâh kırlangıç yuvası gibi geçmişin birçok faciasını yaşamış yüksek evler (...) Bu şehrin dilleri ve dinleri farklı mütevazı insanları, bu küçük tatlardan büyük mutluluklar çıkarmasını bilirdi.

Yukarıdaki metinde Selanik kentinin daha çok hangi yönü hakkında bilgilendirme yapılmıştır?

- A) Siyasi B) Sosyal
C) Ekonomik D) Askeri

2. "Mahallemizde Binbaşı Kadri Bey adında bir komşumuz oturuyordu. Oğlu Ahmet askeri rüştiyeye devam ediyor ve okul elbiselerini giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle elbise giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Onların derecesine ulaşmak için takip edilmesi gereken yolun askeri rüştiyeye girmek olduğunu anlıyordum."

www.atam.gov.tr

Bu anlatıma bakılarak Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini seçmesinde hangi kavramın daha çok etkili olduğu ifade edilebilir?

- A) Arkadaşları B) Sosyal çevresi
C) Ailesi D) Akrabaları

3. Mustafa Kemal annesine rağmen Selanik Askeri Rüştiyesi'ne kaydolmuş ve askerlik mesleğini seçmiştir. Asker olmazsa ne olacağını soran bir arkadaşına "Seni bilmem ama ben asker olacağım." karşılığını vermiştir.

Yukarıdaki anlatıma bakılarak Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliklere sahibi olduğu söylenebilir?

- A) Teşkilatçılık B) İleri görüşlülük
C) Kararlılık D) İnkılapçılık

4. "Babam vefat etti. Annemle beraber dayımın yanına yerleştim. Dayım köy hayatı yaşıyordu. Ben de bu hayata karıştım. Bana vazifeler veriyordu. Ben de bunları yapıyordum. Kardeşimle birlikte bakla tarlası ortasında bir kulübede oturduğumuzu ve kargaları kovmaya uğraştığımızı hiç unutamam. Böylece biraz vakit geçince, annem, mektepsiz kaldığım için endişe etmeye başladı. Nihayet Selanik'te bulunan teyzemin yanına gitmeme ve mektebe devam etmeme karar verildi."

Atatürk'ün anlatımına göre hangi seçenekteki yargıya ulaşılamaz?

- A) Mustafa Kemal'in okul hayatı kesintiye uğramıştır.
B) Annesi, Mustafa Kemal'in eğitim hayatının aksamasını istememiştir.
C) Babasının ölümü Mustafa Kemal'in hayatında değişikliklere neden olmuştur.
D) Dayısı, Mustafa Kemal'in Selanik'e gitmesi yerine çiftlikte kalmasını ısrarla istemiştir.

5. Selanik'te;

- ✳ Türkçe, Rumca, Bulgarca gazete ve dergiler basılmaktadır.
- ✳ Türk, Rum, Sırp, Bulgar, Ermeni, Yahudi gibi farklı milletler bir arada yaşamaktadır.
- ✳ Ege Denizi'ne açılan limanı ile Osmanlı Devleti'nin ticaretinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

Yukarıdaki metinde Selanik şehrinin hangi yönünden bahsedilmemiştir?

- A) Siyasi B) Ekonomik
C) Sosyal D) Kültürel

6. Mustafa Kemal'in çocukluk ve gençlik döneminde geleneksel eğitim kurumlarının yanında askeri okullar ve Batı tarzı eğitim veren okullar da vardı. Bu durum kültür çatışmalarına neden oluyordu.

Bu bilgilere bakıldığında;

- I. Farklı anlayışlarda eğitim söz konusudur.
- II. Modern anlayışla hareket eden eğitim kurumları bulunmaktadır.
- III. Eğitimdeki farklılıklar toplumda kültürel birliğin sağlanmasını engelleyici bir etkiye sahiptir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

7. Osmanlı Devleti'nde geleneksel tarzda eğitim veren medreseler ile birlikte, Batılı bir anlayışla eğitim veren okullarda bulunmaktaydı. Ayrıca kapitülasyonlar sayesinde sayısı her geçen gün artan yabancı okullar ile azınlıklar tarafından açılan okullarda oldukça fazlaydı. Özellikle azınlık okulları ve yabancı okullar denetimden uzak hareket ediyor, kendi müfredatlarını uyguluyordu. Bu durum şunlara neden oluyordu; ...

Yukarıdaki metnin hangi seçenekteki bilgi ile devam etmesi doğru olmaz?

- A) eğitim ve öğretimde birlik sağlanamaması
B) farklı fikir kültür ve anlayışta bireyler yetişmesi
C) eğitim faaliyetlerinin tamamen kontrol altında tutulması
D) eğitimin devlet denetimi dışında yapılması

8. Mustafa Kemal için vatan sevgisi çok önemli bir olgudur. Bunun en önemli göstergesi Askeri İda-di yıllarında çıkan Türk-Yunan savaşları sırasında bizzat vatan savunmasında yer almak için gönüllü olarak kendini orduya yazdırmasıdır. Yine bir sözünde "Söz konusu vatan ise gerisi teferruattır." sözü ile vatanına olan düşkünlüğünü ortaya koymaktadır.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak Mustafa Kemal'in bu düşüncelere sahip olmasında aşağıdaki fikir insanlarından hangisinin daha etkili olduğu söylenebilir?

- A) Mehmet Emin Yurdakul
B) Ziya Gökalp
C) Tevfik Fikret
D) Namık Kemal

9. Şemsi Efendi'nin öğrencileri, rüştiye son sınıf öğrencilerinden daha iyi yazı yazabilir, okuyabilir, matematik problemlerini kolayca çözebilir, coğrafya haritalarını istendiği şekilde kullanabilirlerdi. Mustafa Kemal'in ilk eğitim döneminde, Şemsi Efendi gibi pedagojik ilkeleri bilen ve uygulayan bir öğretmenle karşılaşmış olması yenilikçi, özgürlükçü olmasında, okuma sevgisi ve araştırmacılığının gelişmesinde etkili olmuştur. Şemsi Efendi, Selanik'te halkın kitap ve gazete okuması amacıyla açılmış olan merkezle kitap ve dergi vererek destek olmuştur. Onun, halkın gereksinmelerine dönük bakış açısı Mustafa Kemal'i dolaylı olarak etkilemiştir.

Bu bilgilere göre hangi seçenekteki çıkarımın yapılması doğru olmaz?

- A) Şemsi Efendi Mustafa Kemal'in toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlamıştır.
B) Şemsi Efendi, Mustafa Kemal'in birçok kişilik özelliği kazanmasında etkili olmuştur.
C) Mustafa Kemal'in en çok etkilendiği öğretmeni Şemsi Efendi olmuştur.
D) Şemsi Efendi halkın kültürel seviyesinin artmasına hizmet etmiştir.

10. Mustafa Kemal'in hayatı ile ilgili verilen aşağıdaki gelişmelerden hangileri arasında neden-sonuç ilişkisi kurmak doğru değildir?

- A) **Neden:** Mustafa Kemal'in asker olmak için kararlı olması
Sonuç: Asker olmasını istemeyen annesinden habersiz askeri okul sınavlarına katılması
- B) **Neden:** Mustafa Kemal'in babasının vefat etmesi üzerine ailesi ile birlikte dayısının çalıştığı çiftliğe taşınması
Sonuç: Eğitimine ara vermek zorunda kalması
- C) **Neden:** Çocukluk yıllarında çevresinde üniformalı öğrenciler görüp onları hayranlıkla izlemesi
Sonuç: Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini seçmesi
- D) **Neden:** Mustafa Kemal'in babası Ali Rıza Efendi'nin oğlunu çağdaş bir okula göndermek istemesi
Sonuç: Mustafa Kemal'in Mahalle Mektebi'ne yazılması

1. Mustafa Kemal, okuduğu okullarda zekâsı, yetenekleri ve kişilik özellikleriyle kendisini arkadaşlarına ve hocalarına tanıtmış, onların içten sevgi ve saygısını kazanmıştır. Matematiğe, edebiyata ve güzel söz söylemeye karşı da merakı ve eğilimi olan Mustafa Kemal, Harp Okulu ve Harp Akademisinde, memleket ve millet davaları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle ifadeden çekinmemesi sebebiyle aydın, inkılapçı bir subay olarak tanınmıştır.

Mustafa Kemal'in yukarıdaki parçada hangi özelliği ön plana çıkarılmamıştır?

- A) Vatansever olma
B) Düşüncelerini cesaretle ifade etme
C) Sadece bir konuya odaklanma
D) Gelişim ve değişimden yana olma

2. Mustafa Kemal'in doğduğu yıllarda Selanik Müslüman, Musevi, Rum, Sırp, Ermeni, Bulgar ve Ulahlar gibi çeşitli milletlerin, kültürlerin ve dinlerin iç içe yaşadığı bir kentti.

Selanik'in yukarıda bahsedilen özelliğinin;

- I. Şehirdeki sosyal ve kültürel hayatın zenginleşmesi
II. Şehirde Milliyetçilik akımlarının etkili olması
III. Balkanlarda huzur ve güvenlik ortamının kalıcı hale gelmesi

durumlarından hangisini ortaya çıkarması beklenir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Selanik'te, Müslüman, Yahudi, Hristiyan gibi farklı inançlara sahip insanlar ve milletler bir arada yaşamaktaydı.

Selanik'in yukarıdaki bahsedilen özelliklerinin Mustafa Kemal üzerinde;

- I. Hoşgörü sahibi olma
II. Farklılıklara saygı gösterme
III. Kültürel etkileşimde bulunma

durumlarının hangilerini yaşamasına neden olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

4. Aşağıda Mustafa Kemal'in hayatında önemli yer tutan çeşitli kavramlar hakkında bilgiler verilmiştir.

- ✳ Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü ve ilk eğitimi aldığı liman şehridir.
- ✳ Mustafa Kemal'in idadi yıllarını geçirdiği bu şehir aynı zamanda konsolosluklar kenti olarak da bilinir.
- ✳ Askerlik mesleğine ilk adımlarını attığı bu okulda başarıları sayesinde kısa sürede arkadaşları ve öğretmenlerinin dikkatini çekmiştir.

Yukarıdaki bilgiler ile kavramlar eşleştirildiğinde hangi seçenek açıkta kalır?

- A) İstanbul
B) Selanik
C) Manastır
D) Askeri Rüştiye

5. Mustafa Kemal, 1881 yılında Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarındaki en önemli yerleşim alanlarından biri olan Selanik şehrinde doğdu. Bu sırada Osmanlı Devleti;

- I. Kapitülasyonlar nedeni ile Batı'nın gelişmiş ülkelerinin açık pazarı haline gelmiş
II. Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımı ve büyük devletlerin kışkırtması sonucu başta Balkanlar olmak üzere ülkenin birçok bölgesinde isyanlara neden olmuş
III. Yüzyıllardır bir arada huzur içinde yaşanan toplumsal yapıda bozulmalar meydana gelmiştir.

Mustafa Kemal'in doğduğu yıllardaki durumu hakkında bilgi paylaşılan Selanik'in yaşadığı sorunlar ve bu sorunların ilgili olduğu alanların eşleştirmesi hangi seçenekte doğru olarak yapılmıştır?

- A) I. Sosyal
II. Siyasi
III. Kültürel
C) I. Sosyal
II. Ekonomik
III. Siyasi
B) I. Ekonomik
II. Sosyal
III. Siyasi
D) I. Ekonomik
II. Siyasi
III. Sosyal

6 - 7. Soruları aşağıdaki diyagrama bakarak cevaplayınız.

6. Yukarıda verilen diyagrama bakıldığında hangi seçenekteki sonuca ulaşılması doğru olmaz?

- A) Mustafa Kemal'in gittiği tüm okullara mesleki yeteneğini artırıcı okullar olarak bakılamaz.
- B) Mustafa Kemal'in Selanik dışında devam ettiği okullar tamamen askeri tarzda eğitim veren kurumlardır.
- C) Mustafa Kemal kesintisiz bir eğitim-öğretim hayatına sahiptir.
- D) Mustafa Kemal'in gittiği tüm okullar aynı bölgede yer almamıştır.

7. Yukarıdaki tabloyu inceleyen bir kişinin;

- I. Mustafa Kemal hangi tarzlarda okullara devam etmiştir?
- II. Mustafa Kemal hangi okula başlayarak askerliğe ilk adımını atmıştır?
- III. Mustafa Kemal'in Osmanlı'nın başkentinde gittiği okulların adları nelerdir?

sorularından hangilerinin cevabına ulaşabileceği söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. Mustafa Kemal'in doğduğu ve çocukluk yıllarının geçtiği Selanik'te;

- I. Azınlık isyanlarının görülmesi
- II. Ticari açıdan gelişmiş bir limanının bulunması
- III. Milliyetçilik akımlarının etkili olması

durumlarından hangileri kentin sosyal yapısı ile ilgilidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

9. (I) Mustafa Kemal'in ilkökul döneminde, Şemsi Efendi gibi pedagojik ilkeleri bilen ve uygulayan bir öğretmenle karşılaşmış olması yenilikçi, özgürlükçü olmasında, okuma sevgisi ve araştırmacılığının gelişmesinde etkili olmuştur. (II) Selanik Askeri Rüştiyesinde onun zekâsını keşfeden matematik öğretmeni Mustafa Sabri Bey ona Kemal adını vererek onu onurlandırmış ve matematiğe olan ilgisinin ömür boyu devam etmesinde etkili olmuştur. (III) Manastır Askeri İdadisinde aynı sıraları paylaştığı Ömer Naci, Mustafa Kemal'in şiir ve edebiyata ilgi duymasına neden olmuş, onun hitabet alanındaki yeteneğini geliştirmesine katkı sağlamıştır. (IV) Aynı okulda görev yapan Tarih öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey Mustafa Kemal'de derin bir tarih bilgisi ve bilinci oluşmasına ortam hazırlamıştır.

Yukarıdaki bilgilerde kaç numara ile gösterilen bölüm "Mustafa Kemal'in fikir hayatının oluşmasında öğretmenleri çok etkili olmuştur." ifadesine örnek olarak gösterilemez?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

10. Selânik, Avrupa'daki gelişmelerin yakından takip edildiği ve Batı ülkeleriyle etkileşimin en yoğun yaşandığı şehirlerden biridir. Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplardaki fikirler Osmanlı Devleti'nin Batı'ya açılan bir penceresi konumunda olan Selânik üzerinden Osmanlı ülkesine yayılıyor. Saltanat yönetimine karşı çıkan halk egemenliğindeki bir yönetime geçilmesini isteyen Osmanlı aydınları da bu kentte yaşamayı tercih ediyorlardı.

Yukarıdaki metinde Selanik'in hangi iki alan-daki özellikleri üzerinde durulmaktadır?

- A) Sosyal ve kültürel
- B) Siyasi ve sosyal
- C) Sosyal ve ekonomik
- D) Siyasi ve kültürel

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatını Etkileyen Olaylar ve Kişiler

Gençlik döneminde Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen önemli kişileri ve olayları kavrarız.

Öğreten Sorular

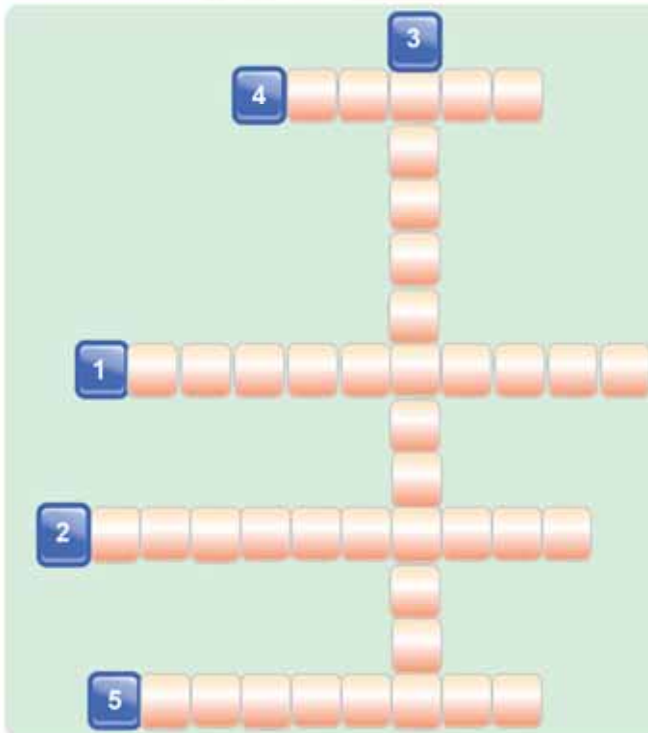
1

Doğru yargı bildiren cümlelerin başına "✓", yanlış yargı bildiren cümlelerin başına "X" işaretini yazınız.

	Açıklama	D	Y
1	Mustafa Kemal'in fikir dünyasını etkileyen en önemli olaylardan biri de II. Dünya Savaşı'dır.	☐	☐
2	Mustafa Kemal'in düşünce dünyasında Türk düşünürler olduğu gibi yabancı düşünürler de yer almıştır.	☐	☐
3	Mustafa Kemal'in, gençlik yıllarında ülkenin içinde bulunduğu duruma kayıtsız kalmaması memleket meselelerine ilgisi olduğunun kanıtıdır.	☐	☐
4	Mustafa Kemal'in kitaplara olan ilgisi onun çok yönlü gelişimine katkı sağlamış, ufkunu genişletmiş ve düşünce dünyasını zenginleştirmiştir.	☐	☐

2

Aşağıdaki bulmacada yer alan açıklamaları uygun cevaplar ile doldurunuz.

1. Mustafa Kemal'in kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesini sağlamıştır.
2. Mustafa Kemal "Fikirlerimin babası demıştır." Türkleşmek, İslamlaşmak, Muasırlaşmak isimli kitabı vardır.
3. Türk Edebiyatı'nın önemli bir ismidir. Şiirlerinde hak, adalet ve özgürlük kavramlarını işlemiştir.
4. Mustafa Kemal'in bizzat kendi kaleme aldığı ve Kurtuluş Savaşı Dönemi'ni anlattığı eserin adıdır.
5. Mustafa Kemal'in idadi (lise) yıllarını geçirdiği ve düşünce ufkunu geliştirdiği şehrin adıdır.

3

Aşağıda boş bırakılan yerlere uygun kelimeleri yerleştiriniz.

Sanayi İnkılabı

Türkçülük

Milliyetçilik

İslamcılık

Mehmet Emin Yurdakul

J. Rousseau

MUSTAFA KEMAL'İN FİKİR DÜNYASI

(I)..... fikir akımı, Balkan milletlerinin 19. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı Devleti'ne karşı isyan etmesine neden oldu. Ayrıca; Avrupa'da gelişen (II)..... Osmanlı ekonomisini olumsuz etkiledi. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için aydınlar arasında çeşitli düşünce akımları (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük ve Batıcılık) oluşmaya başladı. Mustafa Kemal, (III)..... düşüncesini benimseyerek Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni ulus-devlet anlayışına göre kurdu. Mustafa Kemal'in düşünce dünyasının oluşumunda yerli ve yabancı bazı yazar ve şairler etkili olmuştur. (IV)....., eserlerinde özellikle milliyetçiliği savunan şiirler yazmış ve bu konuda Mustafa Kemal'i etkilemiştir. Ayrıca; devletin iktidara değil, halka ait olduğunu belirten (V)....., Mustafa Kemal'in fikir dünyasını etkilemiştir.

4

Aşağıda verilen açıklamalar ile numaralandırılmış kişileri eşleştiriniz

Genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olmuştur.

(1)

Tevfik Fikret

Eserleri ile Avrupa'da meydana gelen "Aydınlanma Çağı'na" önemli katkılar sunmuştur.

(2)

Namık Kemal

Türk aydınlarından olan bu kişi hak, adalet ve özgürlük gibi konularda Mustafa Kemal'i derinden etkilemiştir.

(4)

Voltaire

(3)

Mehmet Akif Ersoy

1. Mustafa Kemal'in Manastır Askeri İdadisindeki öğretmenleri, Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu sıkıntılı dönemde kendi dersleri çerçevesinde kalmıyor, ordu ve memleket meselelerini de milliyetçi bir yaklaşım sergileyerek konu ediniyorlardı.

Buna göre lise yıllarındaki öğretmenleri Mustafa Kemal'in;

- I. Milli duygularla yetişme
- II. Memleket sorunlarına duyarlı olma
- III. Fikir dünyasını geliştirme

gibi özelliklerin hangilerinin kazanmasında etkili olmuştur?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) Yalnız II
- D) I ve III

2. Manastır İdadisindeyken "Vatan ve Hürriyet" şairi olarak bilinen Namık Kemal'in eserleriyle tanışmış ve her fırsatta arkadaşlarıyla gizlice şairin eserlerini okumuşlardır. Şiirlerini ezbere bildiği Namık Kemal'den "Türk ulusunun yüzyıllardan beri beklediği ses" olarak bahsetmiştir. Mustafa Kemal, Tevfik Fikret için: "Ben inkılap ruhunu ondan aldım." diye söz etmiş ve onun özgürlük, laiklik anlayışından esinlenmiştir. Yine milliyetçiliğinin önemli temsilcisi olarak gördüğü "Millî Şair" diye de tanınan Mehmet Emin Yurdakul, en sevdiği şairler arasında yer almaktaydı.

Buna göre dönemin yazar ve şairleri Mustafa Kemal'in daha çok hangi açıdan gelişimine katkıda bulunmuşlardır?

- A) Sanat anlayışı
- B) Askeri deha
- C) Düşünce dünyası
- D) Lider kişilik

3. Türk demokrasisinin Fransız İhtilali'nin açtığı yolu izlediğini, ancak kendine özgü nitelikte geliştiğini belirten Mustafa Kemal'in düşünce ve eylemlerinde Fransız İhtilali'nin büyük etkisi olmuştur. Ayrıca; Mustafa Kemal, Fransız İhtilali'nin dışında Türk Kurtuluş Savaşı ile ABD Bağımsızlık Savaşı arasında paralellik kurmuş, Washington ve Lincoln'ün Birleşik Devletlerin kurtuluşu için yaptıkları çalışmalarından etkilendiğini vurgulamıştır.

Buna göre yukarıda verilen metinden yola çıkılarak;

- I. Mustafa Kemal dünyadaki siyasi gelişmelere seyirci kalmıştır.
- II. Farklı ülkelerdeki özgürlük ve bağımsızlık mücadeleleri Mustafa Kemal'i etkilemiştir.
- III. Mustafa Kemal'e göre demokrasi serüvenimiz Fransız İhtilali'ni örnek almış ancak kendine has özelliğini de kaybetmemiştir.

gibi yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) Yalnız I
- D) I ve III

4. Mustafa Kemal, okul yıllarında, arkadaşlarına konferans niteliğinde konuşmalar yapmış, sonraki dönemde ise evinde arkadaşları ile toplantılar düzenlemiştir. Yabancı gazete ve dergileri takip etmiş, pansiyonunda kaldığı Fransız pansiyonere Paris'te basılmış yayınları getirtmiştir. Bu şekilde Avrupa'da yaşanan değişim ve gelişimi izleyebilmiştir.

Yukarıda bahsedilen durumun Mustafa Kemal'e hangi açıdan katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Değişim ve gelişime açık olma
- B) Askeri dehasını geliştirme
- C) Batı'yı yakından takip edebilme
- D) Lider bir kişiliğe sahip olma

5. Mustafa Kemal'in yabancı dil bilmesi yabancı gazete ve dergileri okuyabilmesinin yolunu açmıştı. Ayrıca resmi görevlerle Avrupa'da farklı şehirlerde bulunma imkânı oldu.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak;

- I. Okuduğu yabancı gazete ve dergiler onun dünyada olup bitenlerden haberdar olmasına zemin hazırlamıştır.
- II. Avrupa şehirlerinde bulunması, bu şehirlerdeki gelişmeleri yakından takip etmesini kolaylaştırmıştır.
- III. Milli kültürü yakından tanıma fırsatı bulmuştur.

gibi yargılardan hangisi ya da hangilerine ulaşılabılır?

- A) I, II ve III B) II ve III
C) Yalnız II D) I ve II

6. Mustafa Kemal, Fransız İhtilali'nin öncüleri Voltaire (Volter), J. J. Rousseau (Russo) gibi yazarları tanımıştır. İhtilalin getirdiği milliyetçilik ve milli egemenlik ilkeleri onun için birer ilham kaynağı olmuştur. Yurt içinde ise Namık Kemal, Tevfik Fikret, Ziya Gökalp gibi bazı fikir adamlarının eserlerini okumuştur. Döneminde mevcut olan fikir akımlarından Batıcıların inkılapçı ve Türkçülerin milliyetçi görüşlerinden etkilenmiştir. Mustafa Kemal, okul yıllarında okuduğu yazarlar ve etkilendiği fikirleri aynen kabul etmemiştir. Okuduklarını mantık süzgecinden geçirmiş ve bir sonuca varmıştır.

Buna göre metinden yola çıkılarak Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yerli ve yabancı birçok aydının eserini okumuştur.
B) Fransız İhtilali ile ortaya çıkan fikirlerden esinlenmiştir.
C) Okuduğu yazarları ve etkilendiği fikirleri eleştirel bir gözle takip etmiştir.
D) Döneminde mevcut olan fikir akımlarından Osmanlıcılık düşüncesini savunmuştur.

7. Mustafa Kemal'in farklı şehirlerde okumuş olması ve bir subay olarak Osmanlı Devleti'nin farklı bölgelerinde görev yapması Mustafa Kemal'in bilgisini artırıp düşünce dünyasını geliştirdi. Mustafa Kemal bu görevleri esnasında, devletin ve halkın içine düştüğü zor durumu da yakından görme imkânı buldu.

Osmanlı Devleti'ni zor duruma sokan olaylar arasında;

- I. Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik akımı
- II. Sanayi İnkılabı ile başlayan sömürgecilik faaliyetleri
- III. Balkanlarda başlayan azınlık isyanları

gibi durumlardan hangisi ya da hangileri örnek verilebilir?

- A) I ve II B) I, II ve III
C) Yalnız I D) I ve III

8. 1913'te Sofya Ataşemiliterliğine atanan Mustafa Kemal göreve başladıktan sonra, Bulgaristan'daki bir geziye çıktı. Bu gezideki amacı Bulgaristan Türklerinin morallerini güçlendirmek, onların Osmanlı Devleti'ne bağlılıklarını daha da artırmak ve Bulgar ordusunun durumunu incelemektir.

Buna göre Mustafa Kemal'in Bulgaristan'daki gezisindeki amaçları;

- I. Sosyo-kültürel
- II. Askeri
- III. Ekonomik

alanlardan hangileri ile yakından ilgilidir?

- A) Yalnız II B) I, II ve III
C) I ve II D) I ve III

1. Matematik derslerinde çok başarılı olan Mustafa Kemal'in dil dersleri zayıftı. Mustafa Kemal, bir kurmay subayın dünyadaki gelişmeleri izleyebilmesi için mutlaka bir yabancı dil öğrenmesi gerektiğine inanıyordu. Tatillerde Selanik'te Frerler Okuluna giderek Fransızcasını ilerletmeye çalıştı. Fransızcasını ilerletmek için okuduğu kitaplar sayesinde; Jean Jack Rousseau (Jan Jak Ruso), Voltaire (Volter), Montesquieu (Montesku), Auquste Comte (Ogust Komt) gibi Fransız düşünürlerini yakından tanıdı ve inkılap, bağımsızlık, adalet, eşitlik gibi kavramları özümsemi.

Yukarıdaki parçadan yola çıkılarak;

- I. Mustafa Kemal dil konusunda eksiklerini kapatmaya çalışmıştır.
- II. Mustafa Kemal dünyadaki gelişmeleri iyi okuyabilmek için yabancı dil bilmenin şart olduğunu inanmaktadır.
- III. Fransız yazarlar Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını etkilemiştir.
- IV. Mustafa Kemal Fransız düşünürlerinin fikirlerini sorgulamadan kabul etmiştir.

gibi yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, III ve IV B) II, III ve IV
C) I, II ve III D) I, II ve IV

2. Mustafa Kemal, Harp Okulu öğrencilerinin kendi aralarında düzenledikleri tartışmalara ve hitabet yarışmalarına katılıyordu. Güzel konuşuyor, düşüncelerini cesaretle ifade ediyor veengin bilgisiyle arkadaşlarının saygısını kazanıyordu. Harp Akademisinden arkadaşı olan bir subay onunla ilgili şunları söylemektedir: "Her cuma akşamı bir sınıfta toplanır, kapıları kapattıktan sonra kürsüye çıkan Mustafa Kemal'i dinlerdik. Tıpkı bir konferansçı gibi, Paris'ten gelen Türkçe ve Fransızca gazetelerden öğrendiklerini bizlere aktarırdı."

Yukarıda anlatılanlardan yola çıkılarak Mustafa Kemal hakkında;

- I. Arkadaşlarını etrafında toplaması liderlik özelliğini göstermektedir.
- II. Hitabet sanatında kendini geliştirmiştir.
- III. Yurt dışındaki gelişmeleri de yakından takip etmektedir.

gibi öncüllerden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I, II ve III C) I ve II D) I ve III

3. Atatürk, Namık Kemal'in kişisel ve gizemli şiirlerini bir yana itip, yurt sorunlarını, milletin değerlerini, bireysel özgürlüğü, insan haklarını savunan şiirlerini çok seviyor, onun eserlerini okuyor, kendisindeki heyecanı bu şiirlerde buluyordu.

Parçadaki anlatılanlardan yola çıkılarak aşağıdaki seçeneklerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal edebiyatı; bir düşünceyi, duyurma, yayma ve etkileme aracı olarak görmüştür.
B) Mustafa Kemal edebiyat alanında yalnızca şiirle ilgilenmiştir.
C) Namık Kemal, memleket meselelerini konu alan eserler yazmıştır.
D) Namık Kemal eserleri ile ulusal bilinci uyandırmayı amaçlamıştır.

4. I. Mustafa Kemal'in doğduğu, ilkokul ve rüştiyeyi okuduğu Selanik şehri farklı ulusları bünyesinde barındıran zengin kültürel yapıya sahip bir şehirdi.
II. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde okurken dönemin önemli fikir adamlarının eserlerini okumuş ve onlardan esinlenmiştir.
III. Mustafa Kemal, Harp Okulu ve Harp Akademisi yıllarında İstanbul'da bulunmuş, Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durumu yakından izlemiştir.
IV. Mustafa Kemal Bulgaristan'ın başkenti olan Sofya'da Ataşemiliterlik görevinde bulunmuş, Avrupa'yı yakından takip etmiştir.

Yukarıda numaralandırılmış açıklamalardan hangisi Mustafa Kemal'in dış politika tecrübesi kazanmasına katkı sağlamış olabilir?

- A) IV B) III C) II D) I

5. Montesquieu'ye göre en iyi yönetim biçimi halka dayanan cumhuriyet yönetimidir. Bu düşüncelerden etkilenen liderlerden biri olan Mustafa Kemal de Kurtuluş Savaşı'nın bitmesi ile birlikte zaman kaybetmeden cumhuriyet yönetimine geçilmesi yolunda adım atmıştır. Ülkemizde 29 Ekim 1923'de Cumhuriyet ilan edilmiştir.

Buna göre Montesquieu eserleri ile Mustafa Kemal'de hangi fikrin oluşmasına katkı sağlamıştır?

- A) Milli egemenlik B) Milli bağımsızlık
C) Mutlak monarşi D) Türkçülük

6. Kitap okumak Mustafa Kemal'in en büyük tutkusuydu. Yaşamındaki tükenmez enerjisini ve yetiştirme tarzındaki sağlamlığını çok kitap okumasına borçluydu. Tarih, edebiyat, dilbilim, din, ekonomi, coğrafya, hukuk, siyasal bilimler gibi alanlar Mustafa Kemal'in ilgilendiği başlıca konulardı. Mustafa Kemal çok kitap okumakla beraber fırsat buldukça kitap da yazmıştır. Mustafa Kemal'in yazmış olduğu en önemli eseri Kurtuluş Savaşı Dönemini konu alan Nutuk'tur. Cumhuriyet döneminde de geometri eğitimini kolaylaştıran "Geometri" eseri de bulunmaktadır.

Yukarıda verilenlerden yola çıkılarak;

- I. Mustafa Kemal farklı alanlarda kitaplar okuyarak çok yönlü gelişmeyi amaçlamıştır.
II. Mustafa Kemal sadece kitap okumamış fikirlerini ortaya koyan kitaplar da kaleme almıştır.
III. Mustafa Kemal yalnızca askeri alanla ilgili kitaplar yazmıştır.

gibi yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II B) Yalnız III
C) I ve III D) II ve III

7. Mustafa Kemal, Harp Okulu ve Harp Akademisi yıllarını İstanbul'da geçirdi. O, İstanbul'da bulunduğu dönemde bir yandan askerlik bilgisini derinleştirirken diğer yandan ülke yönetimini yakından takip etme imkanı buldu. Yönetimde gördüğü eksiklikleri okulda gizlice çıkardıkları gazetede yazılarında dile getirdi.

Mustafa Kemal'in ülke yönetimi ile ilgilenmesi ona daha çok hangi alanda katkı sağlamıştır?

- A) Askeri alan
B) Siyasi alan
C) Hukuki alan
D) Sosyal alan

8.

Mustafa Kemal'i Etkileyen Bazı Olaylar

• Fransız İhtilali	• 31 Mart Olayı
• Trablusgarp Savaşı	• Balkan Savaşları
• I. Dünya Savaşı	• Kurtuluş Savaşı

Buna göre; Mustafa Kemal'i etkileyen olaylardan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisinde ulaşılabilir?

- A) Mustafa Kemal'i sadece siyasi gelişmeler etkilemiştir.
B) Mustafa Kemal'i yalnızca katıldığı savaşlar etkilemiştir.
C) Mustafa Kemal'i siyasi ve askeri birçok olay etkilemiştir.
D) Mustafa Kemal'i en çok Fransız İhtilali etkilemiştir.

9. Mustafa Kemal'in yaşadığı ve gördüğü olaylar yanında düşüncelerinin oluşumuna etki eden yerli ve yabancı fikir adamları bulunmaktadır. Bu fikir adamlarının eserleri Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını geliştirmiştir.

Mustafa Kemal'in fikirlerinden faydalandığı kişiler arasında;

- I. J. J. Rousseau
II. Ziya Gökalp
III. Mehmet Emin Yurdakul

maddelerinde verilenlerin hangileri yer alır?

- A) I, II ve III B) II ve III
C) Yalnız II D) I ve II

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı ve Kişilik Özellikleri

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleri ile ilişkilendiririz.

Öğreten Sorular

1

Doğru yargı bildiren cümlelerin başına "✓" işaretini yanlış yargı bildiren cümlelerin başına "X" harfini yazınız.

Açıklama	D	Y
1 Mustafa Kemal'in Şam'da Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurması onun siyasi faaliyetlerde bulunduğu göstergesidir.	☐	☐
2 Mustafa Kemal'in İstanbul'da çıkan 31 Mart Ayaklanmasını bastıran ordu da yer alması onun monarşi yanlısı olduğunu gösterir.	☐	☐
3 Sömürgecilik faaliyetlerine katılan İtalya, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika toprağı olan Cezayir'e saldırmıştır.	☐	☐
4 Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal'in cepheye gönüllü olarak katılması ondaki vatansever kişiliğe sahip olduğunu gösterir.	☐	☐
5 Mustafa Kemal'in Derne ve Tobruk'ta halkı düşmana karşı birleştirmesi teşkilatçılık özelliğini gösterir.	☐	☐
6 Mustafa Kemal Sofya'daki askeri elçilik görevinde dış politika ve diplomasi tecrübesi kazanmıştır.	☐	☐

2

Mustafa Kemal'in askerlik görevleri ve bulunduğu şehirleri eşleştiriniz.

3

Balkan savaşlarına ait verilen haritayı inceleyerek açıklamaları yorumlayınız.

Balkan Savaşları Öncesi

Balkan Savaşları Sonrası

Açıklama

D

Y

1

Balkan Savaşları ile Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.

2

Balkan Savaşları sonunda Bulgaristan ve Sırbistan sınırlarında genişlemeler olmuştur.

3

Balkan Savaşları ile Yunanistan'ın sınırları daralmıştır.

4

Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti'nin Ege adalarındaki egemenliği güçlenmiştir.

5

Balkan Savaşları sonunda bağımsızlığını kazanan bir devlet bulunmaktadır.

4

Aşağıdaki verilen parçayı okuyarak Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliklerini sergilediğini belirleyiniz.

Conkbayırı'nın güneyindeki 261 rakımlı tepeden sahilin gözcülüğünü yapmakla görevli olan erlerin Conkbayırı'na doğru koşmakta, kaçmakta olduğunu gördüm.

- Niçin kaçıyorsunuz? dedim.

- Efendim düşman, dediler.

- Nerede?

- İşte, diye 261 rakımlı tepeyi gösterdiler.

Düşmanın bir avcı hattı 261 rakımlı tepeye yaklaşmış ve rahatça ileriye doğru yürüyordu.

Kaçan askere:

- Düşmandan kaçılmaz, dedim.

- Cephanemiz kalmadı, dediler.

- Cephanemiz yoksa süngünüz var, dedim.

Ve bağırarak bunlara süngü taktırdım. Yere yatırdım. Aynı zamanda Conkbayırı'na doğru ilerlemekte olan piyade alayı ile cebel bataryasının yetişebilen askerlerini "marş marş"la benim bulduğum yere gelmeleri için yanımdaki emir erimi gönderdim. Bu askerler süngü takıp yere yatınca düşman efradı da yere yattı. Kazandığımız an bu andır.

Cesaret (.....)

Ümitsizlik (.....)

İnkılapçı (.....)

Vatanseverlik (.....)

Liderlik (.....)

İleri görüşlü (.....)

1. Mustafa Kemal, meşrutiyete karşı yapılan ayaklanmayı bastırmak için Selanik'te kurulan Hareket Ordusunda kurmay başkanı olarak görev aldı. Şam ve Trablusgarp'ta bu tür isyanları bastırmada tecrübeli olan Mustafa Kemal'in Hareket Ordusu için hazırladığı kuruluş ve hareket planı beğenildi.

Buna göre;

- I. Mustafa Kemal, rejime yönelik yapılan isyan hareketinde meşrutiyet yanlısı bir politika izlemiştir.
- II. Mustafa Kemal, müdahaleye geçmeden önce planlı hareket etmiştir.
- III. Farklı yerlerde edindiği deneyimleri kullanma fırsatı bulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III B) I, II ve III
C) I ve II D) II ve III

2. "Mustafa Kemal Derne ve Tobruk'ta önemli başarılar kazanmıştır. Onun ilk savaş deneyiminde elde ettiği bu başarılar, zamanın en iyi silahlarına sahip İtalyan kuvvetlerini aciz bırakması, dünyanın en gelişmiş ordularını yeneceğinin habercisi olacaktır. Ayrıca Mustafa Kemal bu savaşta az kuvvetle sevk ve idare, gerilla savaşının incelikleri konusunda tecrübe edinmiş oldu."

Mustafa Kemal'in bu başarıları ileride aslında hangi olayın habercisi olacaktır?

- A) Milli mücadelede dünyanın en gelişmiş ordularını yeneceğinin
B) Kanal Cephesi'nde başarılar elde edeceğinin
C) 9. Ordu müfettişi olarak Samsun'a çıkacağının
D) 31 Mart ayaklanmasını bastıracağının

3. Fransa'nın Cezayir ve Tunus'u, İngiltere'nin de Mısır'ı işgal etmiş olması neticesinde İtalya paylaşılan Osmanlı topraklarından kendisine pay kalmayacağı korkusu ile Osmanlı'nın elinde kalan son Kuzey Afrika toprağı olan Trablusgarp'ı elde edebilmek için çok yoğun uğraşlar vermiş ve saldırıya geçmiştir. Bölgeye karadan ve denizden yardım gönderecek durumda olmayan Osmanlı Devleti, Trablusgarp'ta halkı İtalyanlara karşı harekete geçirmek için bazı gönüllü Türk subayları gizlice gönderebildi. Mustafa Kemal, Derne ve Tobruk'ta halkı örgütleyerek yerel direnişi birleştirdi ve İtalyanlara karşı üstünlük sağladı. Başarısı, gazetelerde resminin yayımlanmasını, adının duyulmasını ve saygınlığının artmasını sağladı.

Buna göre metinden yola çıkılarak aşağıdaki-lerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı toprakları sömürgeci birçok devletin istilasına uğramıştır.
B) Mustafa Kemal'in anlatılan bölgede halkı direniş için örgütlemesi onun liderlik özelliğini gösterir.
C) Mustafa Kemal'in Trablusgarp'taki başarısı basın organlarında yer bulmuştur.
D) Trablusgarp Savaşı sonunda bölge toprakları Osmanlı himayesine bırakılmıştır.

4. Siyasi birliğini geç tamamlayan İtalya, sömürge arayışı doğrultusunda sanayisine hammadde bulmak amacıyla, 1911'de Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp'ı işgal girişiminde bulundu.

Buna göre İtalya, Trablusgarp'ı işgal ederek;

- I. Dini
- II. Siyasi
- III. Ekonomik

alanlardan hangisi veya hangilerinden kazanım elde etmek istemiştir?

- A) I ve III B) Yalnız III
C) II ve III D) I, II ve III

5. Mustafa Kemal'in 22 Eylül 1909'da toplanan İttihat ve Terakki Cemiyetinin 2. Büyük Kongresi'nde yaptığı konuşma şöyledir: "Ordumuzun içinde bulunan cemiyet arkadaşlarımız, politikada devam etmek istiyorlarsa ordudan çıkmalı ve cemiyetimizin halk içindeki teşkilatı arasına girmelidirler. Ordumuz politikadan uzaklaşmalıdır. Ve ordu içinde kalacak dostlarımız da artık politika ile meşgul olmamalı ve bütün gayretlerini ordumuzun kuvvetlenmesine çevirmelidirler. Cemiyetimiz de bir an önce teşkilatımızı halkın içinde genişleterek milletimize dayanan siyasi bir parti hâline gelmelidir." (Kocatürk, 2007a: 11-12)

Buna göre, Mustafa Kemal;

- I. Ordu ile siyasetin birbirinden bağımsız olması gerektiği
- II. Ordunun siyaset işlerinden uzaklaşıp kendi alanına yönelmesinin daha isabetli olacağı
- III. Orduda görevli askerlerin siyasi parti kurma çalışmalarına katılabileceği

fikirlerinden hangisi ya da hangilerine sahiptir?

- A) Yalnız III
B) I ve III
C) I ve II
D) I, II ve III

6. Mustafa Kemal, 5 Şubat 1905'te merkezi Şam olan 5. Orduya bağlı 30. Süvari Alayına staj yapmak üzere atandı. Mustafa Kemal'e burada sık sık yaşanan isyanları bastırmak görevi verilmişti. Mustafa Kemal'e göre Şam, imparatorluğun unutulmuş bir köşesiydi. Aslında Şam'da görev yaptığı yıllar ona mücadele etme azmi vermişti. Şam'da kaldığı süre içerisinde Osmanlı Devleti'nin isyan eden Arap kabilelerini kontrol altına almakta zorlandığını gördü.

Yukarıda verilenlerden yola çıkılarak; özellikle hangi fikir akımının başarısızlığa uğradığı söylenebilir?

- A) İslamcılık
B) Türkçülük
C) Batıcılık
D) Turancılık

7. Sultan II. Abdülhamid'in Balkan Savaşı'nın kaybedilmesiyle ilgili değerlendirmesi: "Hem bari orduyu politikadan çekebilseydik... Hanedana karşı olanlar, hanedandan yana olanlar diye bölündü yeni baştan ordu, 93 Muharebesi'ni kaybettik. 93 Muharebesi'ni niçin kaybettiysek, Balkan Harbi'ni de onun için kaybettik."

Sultan II. Abdülhamid'in yukarıdaki değerlendirmesi ile Mustafa Kemal'in aşağıdaki düşüncelerinden hangisi benzerlik taşımaktadır?

- A) Osmanlı Devleti ordusu I. Dünya Savaşı'na girmemelidir.
B) Ordu ile siyasetin birbirinden ayrılması gereklidir.
C) Yönetimde monarşi yerine halk egemenliği uygulanmalıdır.
D) Osmanlı Devleti'ni kurtarmak için Türkleri millî bir duygu etrafında birleştirmek gereklidir.

8. Mustafa Kemal, Şam'da görev yaparken arkadaşları ile birlikte Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu. Ayrıca; İttihat ve Terakki adı altında sürdürülen çalışmalara da Selanik'e dönünce dâhil oldu.

Yukarıda anlatılanlar Mustafa Kemal'in hangi alanda yaptığı faaliyetlere örnek gösterilebilir?

- A) Ekonomik
B) Siyasi
C) Kültürel
D) İktisadi

9. Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarının kahramanca direnişiyle karşılaşan İtalya, Osmanlı Devleti'ni barışa zorlamak için On iki Ada'yı işgal etti. Ayrıca Çanakkale Boğazı'nı abluka altına aldı. Böylece zor durumda kalan Osmanlı Devleti aynı günlerde Balkan Savaşlarının da başlaması üzerine İtalya ile Uşi Antlaşması'nı imzaladı.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mustafa Kemal ve arkadaşlarının Trablusgarp'ta verdiği mücadele İtalya'yı zor durumda bırakmıştır.
B) Osmanlı Devleti'nin Ege denizindeki egemenliği zedelenmiştir.
C) Olayların yaşandığı dönemde Balkan topraklarında gerilim yükselmiştir.
D) Uşi Antlaşması ile Trablusgarp Osmanlı Devleti'ne bırakılmıştır.

1. Mustafa Kemal, Trablusgarp Savaşı'nın başlamasıyla birlikte İtalyanlara karşı mücadele etmek amacıyla, İstanbul'dan "Şerif" takma adıyla ve gazeteci kimliğiyle arkadaşları ile birlikte Trablusgarp'a gitmek üzere yola çıktı. Burada İtalyanlara karşı mücadele eden halkın düzensiz ve silahlı olduğunu kısa zamanda tespit etti. Bölgenin ileri gelenleri ile gerçekleştirdiği görüşmeler ve yaptığı konuşmalarla bölge halkının dini ve millî duygularını harekete geçirdi. Halka, son İtalyan askeri Trablusgarp'tan çıkarılana kadar savaşıacaklarına dair yemin ettirdi. Kısa zamanda Trablusgarp'ta yaşayan halkın güvenini kazanan Mustafa Kemal, halkı örgütlemeye başladı. Derne ve Tobruk'ta İtalyanlara karşı kahramanca savunma savaşları yaparak büyük bir başarı kazandı.

Yukarıdaki parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mustafa Kemal ve arkadaşları vatansever duygularla hareket etmişlerdir.
B) Mustafa Kemal kimliğini gizli tutmuş kendini basın mensubu olarak tanıtmıştır.
C) Mustafa Kemal planlamalar sırasında istişareye ve bölgedekilerin görüşlerini almaya gerek duymamıştır.
D) Mustafa Kemal'in teşkilatlanmaya verdiği önem başarıyı getirmiştir.

2. Balkan Savaşlarının sona ermesinin ardından Mustafa Kemal, Bulgaristan'ın başkenti olan Sofya'ya ataşemiliter olarak atandı. Mustafa Kemal, zaman zaman Bulgar Meclisinin toplantılarına katılarak demokratik sistemin işleyişi ile ilgili gözlemlerde bulundu. İleride yararlanmak düşüncesiyle Bulgar parlamentosundaki görüşmeleri dikkatle izledi.

Mustafa Kemal'in Bulgar parlamentosundaki görüşmeleri izlemesi, ileride yapacağı hangi yeniliğe ilham kaynağı olmuştur?

- A) Soyadı Kanunu'nun çıkarılmasına
B) Millî egemenliğe dayalı bir meclisin açılmasına
C) Ekonomide devletçiliğin benimsenmesine
D) Başkomutan olarak ordunun başına geçmesine

3. Şevket Süreyya Aydemir, Anadolu'dan Rumeli'ye doğru yapılan göç dramını şu acılı sözlerle belirtir: "Evet Rumeli göçüyordu. Rumeli boşalıyordu. Rumeli Türkleri akıp geliyorlardı. Rumeli'yi yüz yıllarca evvel alan, Rumeli'de yüzyıllardır yaşayan son Türkler, 20. Yüzyılın başında alevlenen bu yangının alevleri içinde yanarak, çamurlar içinde eriyerek, her sürünüşte biraz daha azalarak, biraz daha kaybolarak, her an daha koyulaşan bir karanlığın içinde, sonu bilinmez geleceklere doğru akıyorlardı.

Şevket Süreyya Aydemir'in anlattığı göç hikâyesi hangi olayın gelişmeleri sonucu yaşanmıştır?

- A) Trablusgarp Savaşı
B) II. Dünya Savaşı
C) Balkan Savaşları
D) 31 Mart Olayı

4. Çanakkale Cephesi'nde denizde başarılı olamayan düşman kuvvetleri, amaçlarına karadan ulaşmak istiyorlardı. Mustafa Kemal, Çanakkale'ye çıkarma yapan düşman kuvvetlerinin Conk Bayırı'nı aşarak ilerleyeceklerini düşünüyordu. Bu nedenle bu hattın güçlendirilmesi için çeşitli önlemler aldı. Düşman kuvvetleri 25 Nisan 1915 sabahı tam da Mustafa Kemal'in düşündüğü noktadan, Arıburnu Bölgesinden saldırıya geçti. Mustafa Kemal, Arıburnu, Conkbayırı ve Anafartalar'da düşman güçlerine karşı büyük başarılar elde etti. Anafartalar Savaşı'nda ölüm tehlikesi atlatmasına rağmen hep en önde savaştı. Düşmanın attığı bombadan sıçrayan şarapnel parçası Mustafa Kemal'in göğsündeki saate isabet etti. Mustafa Kemal, yara almadı ve yanındakileri telaşlandırmadan savaşa devam etti. Savaş sırasında gösterdiği üstün başarı ve birliklerini idare etmedeki yeteneği nedeni ile Mustafa Kemal artık "Anafartalar Kahramanı" olarak anılmaya başlandı.

Buna göre, Mustafa Kemal ile ilgili olarak;

- I. Lider olma
II. Cesaretli davranma
III. İleri görüşlü olma

gibi özelliklerden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I, II ve III
B) II ve III
C) I ve III
D) I ve II

5. Osmanlı Devleti, 29 Ekim 1914 tarihinde I. Dünya Savaşı'na girdiğinde Mustafa Kemal Sofya'da askeri elçilik görevinde bulunuyordu. Bu olaydan sonra, Yarbey Mustafa Kemal, orduda daha faal (aktif) bir kıta hizmeti arzu etti ve bunu Aralık 1914'te Başkomutan vekili Enver Paşa'ya bir mektupla bildirdi:

"Vatanın müdafaasında faal vazifelerden daha mühim ve yüce bir vazife olamaz. Arkadaşlarım muharebe cephelerinde, ateş hatlarında bulunurken ben Sofya'da ataşemiliterlik yapamam!"

Bunun üzerine Yarbey Mustafa Kemal, Esat Paşa'nın komutasındaki 3. Orduya bağlı olarak Tekirdağ'da teşkil edilecek 19. Tümen komutanlığına atandı.

Yukarıda anlatılan parçadan yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mustafa Kemal'in daha rahat bir görev varken kendini cephede görmek istemesi onun vatansever bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.
- B) Mustafa Kemal, vatana hizmet anlayışını geri hizmette değil bizzat savaşın yaşandığı yerde göstermek istemiştir.
- C) Mustafa Kemal'in bu mektubu; memleketi için benimsediği hayat felsefesini ortaya koyması yönünden önemli bir belgedir.
- D) Mustafa Kemal'in ilk askeri görev yeri 3. Orduya bağlı 19. Tümen Komutanlığı'dır.

6. Atatürk'e göre; bir orduyu meydana getiren her rütbe sahibi ve her kişi, yaşayan bir makinenin canlı parçalarıdır. Bu makineyi harekete geçiren kuvvet ise düşüncedir. Düşüncede, bilgi, muhakeme, anlayış ve kavrama olmazsa makine durur. Hiçbir kuvvet onu işletemez.

Buna göre, Mustafa Kemal'in bu sözünden hareketle;

- I. Orduyu sevk ve idare eden ve onu harekete geçiren güç fikirlerdir.
- II. Ordu, bünyesindeki tüm rütbelerin birleşmesiyle ancak bütün olabilir.
- III. Ordunun doğru yönetilmesi için sayısal üstünlük oldukça önemlidir.

gibi yargılardan hangisi ya da hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız II
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve II

7. Mustafa Kemal ilk savaş deneyimindeki Trablusgarp'ta az kuvvetle sevk ve idare, gerilla savaşının incelikleri konusunda tecrübe edinmiş oldu. Ayrıca; gelişmiş silahlara karşı halkı örgütlemenin, birlik ve beraberliği sağlamanın önemini görmüştür. Bu tecrübelerini ilerleyen zamanlarda lider olarak başlatacağı Kurtuluş Savaşı'nda kullanacaktır.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak;

- I. Trablusgarp'taki bilgi birikimini başka bir savaşta kullandığı
- II. Trablusgarp'tan sonraki ilk savaşının Kurtuluş Savaşı olduğu
- III. Gösterdiği askeri başarılarla Trablusgarp'ın Osmanlı toprağı olarak kalmasını sağladığı

gibi yargılardan hangisi ya da hangilerine ulaşılabılır?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) Yalnız I

8. Mustafa Kemal, Selânik'te iken İttihat ve Terakki Cemiyetine üye oldu. Bu Cemiyet'in çalışmaları sonucu ülkede yeniden Meşrutiyet ilan edildi. Meşrutiyet karşıtları İstanbul'da ayaklanma çıkardılar. 31 Mart Vakası (Olayı) adı verilen isyanı bastırmak için Selânik'te, Hareket Ordusu adıyla bir ordu hazırlandı. Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı Hareket Ordusu İstanbul'a geleerek isyanı bastırdı.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İstanbul'da mevcut rejime karşı bir ayaklanma hareketi olmuştur.
- B) Mustafa Kemal'in ayaklanmayı bastıran orduda yer alması onun Meşrutiyet yanlısı olduğunu gösterir.
- C) Mustafa Kemal, İstanbul'daki asayiş ve huzurun sağlanması konusunda görev almıştır.
- D) Mustafa Kemal 31 Mart Olayı'nda sömürgecilğe karşı büyük mücadele vermiştir.

1. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi'nin 1876'da ilan edilmesi ile devlet artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecekti. Bu anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir. Bunun yanında üyeleri halk tarafından seçilen meclisi açma, kapatma, tatil etme, meclise yasa çıkarması için izin verme ve çıkardığı yasaları onaylama yetkileri padişaha aittir. Padişahın bakanları göreve getirme ve görevden alma, kişileri sürgüne gönderme yetkileri de vardır.

Buna göre;

- Kanuni Esasi ile padişaha tanınan yetkiler oldukça fazladır.
- Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçilmiştir.
- Yasama ve yürütme faaliyetleri padişahın kontrolündedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

2. 1876'da kabul edilen Kanun-i Esasi hükümleri doğrultusunda Mebusan Meclisi adıyla bir meclis açıldı. Bu Mecliste azınlıklar da temsil ediliyordu. Mecliste 69 Müslüman milletvekiline karşılık 46 gayrimüslim milletvekili vardı. O yıllarda yaşanan Osmanlı-Rus Savaşı'nı fırsat bilen Meclisteki azınlık milletvekilleri yıkıcı faaliyetlerini artırdılar. Azınlık kökenli vekiller kendi çıkarları için Osmanlı Devleti'ne karşı başka ülkeler ile gizli faaliyetler içinde yer aldılar. Bu durum üzerine Padişah II. Abdülhamit, Anayasa'nın kendisine verdiği yetkiyi kullanarak Meclisi kapattı.

Bu bilgilere bakılarak hangi seçenekteki yargıya ulaşamaz?

- A) Azınlık milletvekillerinin bölücü faaliyetleri meclisin kapanmasında etkili olmuştur.
B) Ülke yönetimine dâhil edilmelerine rağmen azınlıklar Osmanlı Devleti'nde ayrılıkçı çalışmalarını yapmaktan vazgeçmemiştir.
C) Mecliste sayısal üstünlüğü elinde bulunduran azınlık milletvekilleri Osmanlı Devleti için sıkıntı olabilecek girişimlere bulunmuşlardır.
D) Padişah meclisi kapatırken hukuka uygun davranmıştır.

3. 20. Yüzyılın başlarında Avrupa ve Osmanlı Devleti'ni gösteren harita aşağıda verilmiştir.

Bu haritaya bakıldığında Osmanlı Devleti ile ilgili olarak;

- Balkanlardaki hâkimiyeti devam etmektedir.
- Kuzey Afrika'da topraklarının olduğu görülmektedir.
- Batı sınırında birden fazla ülke ile sınırı bulunmaktadır.

çıkarımlarının hangileri yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III

4. Türkçülük akımının öncüleri Asya'da yaşayan tüm Türkleri Osmanlı yönetiminde birleştirmeyi amaçlayan bir düşünceyi hayata geçirmek istediler. Fakat bu düşüncenin hayata geçirilmesinin olanaksız olduğu özellikle yaşanan bir olay sonucunda ortaya çıkmıştır.

Türkçülük fikir akımının gerçekleşmesinin olanaksızlığı hangi seçenekte yapılan olay ve gelişme eşleştirmesi ile doğru olarak ifade edilmiştir?

	OLAY	GELİŞME
A)	I. Dünya Savaşı	Kafkas Cephesi'nde yaşanan Sankamış Harekâtında Türk ordusunun başarısız olması
B)	Balkan Savaşı	Balkan milletlerinin bir araya gelip Osmanlı Devleti'ne karşı savaş açması
C)	Trablusgarp Savaşı	Trablusgarp halkının İtalyan işgaline karşı Osmanlı Devleti ile birlikte mücadele etmesi
D)	I. Dünya Savaşı	Müslüman Arapların Osmanlı Devleti'ne karşı İngilizler işbirliği yapması

5. Sınıf arkadaşı Ali Fuat Cebesoy, Mustafa Kemal'in öğretmenlerinden Nuri Bey ile ilişkileri konusunda şunları anlatmaktadır: "Mustafa Kemal ve ben yeni öğretmenlerimiz içinde en çok Trabzonlu Nuri Bey'i sayıyor ve takdir ediyorduk. Nuri Bey gerçekten geniş kültürlü, çağına göre aydın düşünceli, strateji- de üstat sayılan bir kurmay yarbaydı. Tabiye okutu- yordu. Aradaki uzaklığı korumakla beraber öğrenci- lerine karşı içten ve ağabeyce davranıyordu. Yalnız ders vermekle yetinmiyor, genç kurmay adaylarının çeşitli sorularını da yanıtlamaktan zevk duyuyordu. 'Bir erkânıharp zabiti, askerlik dışında kalan bilgilerle de donanmış olmalıdır. Yarın hepiniz birer kumandan olacak, sorumluluk yüklenecesiniz' diyordu." (...) Mustafa Kemal, tabiye derslerinin ilk uygulama alanı- nı Trablusgarp Savaşları'nda buldu. Bana Tobruk'tan yolladığı bir mektupta, Kurmay Yarbay Nuri Bey'in gerilla metotlarını başarıyla uyguladığını yazıyordu.

Karadeniz'de Son Nokta Gazetesi

Yukarıdaki bilgilere bakıldığında;

- I. Nuri Bey öğrencilerinin değişik alanlarda ken- dilerini geliştirmelerini önermiştir.
- II. Mustafa Kemal'in kazandığı askeri başarıda komutanının derslerde verdiği taktikler etkili olmuştur.
- III. Mustafa Kemal Nuri Bey'in gerilla yöntemlerini başarıyla uygulamıştır.

Çıkarımlarının hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Mustafa Kemal'in annesi Zübeyde Hanım Mustafa Kemal'in geleneksel eğitimi benimseyen Mahalle Mektebi'ne gitmesini isterken, babası Ali Rıza Efendi, oğlunun modern yöntemlerle eğitim veren Şemsi Efendi Okulu'na gitmesi gerektiğini savun- muştur. Mustafa Kemal ilk olarak Mahalle Mekte- bi'ne giderken daha sonra Şemsi Efendi Mekte- bi'nde eğitime başlamıştır.

Yukarıdaki bilgiler değerlendirildiğinde hangi seçenekteki çıkarımın yapılması doğru olmaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde farklı tarzlarda eğitim veren kurumlar aynı dönem içinde faaliyet göstermiştir.
- B) Zübeyde Hanım daha çok geleneksel eğitimi savu- nurken, Ali Rıza Efendi yeniliklere açık bir eğitim anla- yışına inanmıştır.
- C) Osmanlı Devleti'nin eğitim kurumlarının tamamı geleneksel tarzda eğitim vermiştir.
- D) Mustafa Kemal'in aile üyeleri onun alması gereken eğitim konusunda aynı düşünceleri paylaşmamıştır.

7. Mustafa'nın okul hayatına devam ettiği yıllarda Selanik karışıklıklar içinde bulunuyordu. Farklı inançların, milletlerin ve kültürlerin uzun yıllar uyum içinde yaşadığı Balkanlar; isyanlar, ayaklan- malar ve ciddi fikir ayrılıklarının yaşandığı bir coğ- rafia hâline gelmişti. Aynı zamanda birçok aydının yaşadığı, çok sayıda gazete ve derginin basıldığı ya da bunlara ulaşılabilirdiği ve önemli fikir akımlarının yeşerdiği bir iklimi de barındırıyordu.

Bu bilgilere bakılarak Selanik ile ilgili olarak;

- I. Milliyetçilik akımlarının etkileri görülmektedir.
- II. Özgür düşünce ortamı bulunmaktadır.
- III. Osmanlı Devleti'nde fikir hayatının geliştiği bir kenttir.

yargılarının hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

8. "Kurmay sınıflarına geçtik. Derslere çok iyi çalışı- yordum. Bu dönemde bende ve bazı arkadaşla- rımda yeni düşünceler açığa çıktı. Ülkenin yöne- timinde ve siyasetinde bozukluklar olduğunu keşfetmeye başladık. Binlerce kişiden oluşan Harp Okulu öğrencisine bu keşfimizi anlatma isteğine kapıldık. Okulun öğrencileri arasında okunmak üzere el yazısıyla hazırladığımız bir gazete kurduk. Sınıf içinde küçük teşkilatımız vardı. Ben yönetim kurulunda idim. Gazetenin yazılarını çoğunlukla ben yazıyordum."

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri

Bu anlatımına bakılarak Mustafa Kemal hak- kında,

- I. Siyasi fikirlerini yaymak için çalışmıştır.
- II. Teşkilatçılık yönünü gözler önüne sermiştir.
- III. Mevcut olan yönetimde var olan sıkıntıları belirtmek istemiştir.
- IV. Hazırladıkları gazetenin yönetim kurulunda olması liderlik özelliğinin var olduğunu göster- miştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
B) I, II ve IV
C) II, III ve IV
D) I, II, III ve IV

1. Mustafa Kemal yeni fikirlere karşı açık olan bir ortamda yetişti. Mustafa Kemal'in farklı kültürleri tanınmasında, kendini geliştirmesinde, yenilikçi ve açık görüşlü bir insan olmasında Selanik şehrinin büyük bir etkisi vardır.

Buna göre Selanik şehrinin;

- I. Çok milletli toplumsal bir yapıya sahip olması
- II. Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip edilebilir imkânının olması
- III. Yabancı dilde birçok gazete ve derginin temin edilebiliyor olması

gibi özelliklerinden hangileri yukarıda anlatılanları desteklemektedir?

- A) I, II ve III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

2. Mustafa Kemal, Rüstiye yıllarından itibaren yalnız sınıf geçmek için değil, gelecekte üstlenmeyi düşlediği zor ve önemli görevler için de kendini yetiştirmeye başlamıştı. Matematikteki başarısı mantıklı, hesabını bilir bir kişilik kazanmasında; edebiyat ve şiire ilgisi düşüncelerini özlü ve etkili bir biçimde açıklayabilen yazar ve konuşmacı olmasında etkili olmuştur. Tarihi sevmesi, bilinçlenmesi yanında milli duygularının beslenmesini sağlamıştır. Askerliğe karşı duyduğu yoğun ilgi ise onun liderlik yeteneklerini pekiştirmiştir.

Yukarıdaki metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mustafa Kemal'in ilgi alanı oldukça geniştir.
- B) Farklı alanlarda kendini geliştirmesi, çok yönlü bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.
- C) Mustafa Kemal sadece sınıf geçmeyi hedeflememiş ayrıca ileride üstleneceği önemli vazifeler için kendini yetiştirmiştir.
- D) Mustafa Kemal'in ileri görüşlü bir kişiliğe sahip olduğu öğrencilik yıllarında ortaya çıkmıştır.

3. Mustafa Kemal, Alfred Feuillet (Alfred Föylit)'in "Avrupa Milletleri Ruhiyatı" adlı kitabının arkasına "Bir gecede okudum, çok enteresandı. Tekrar okunacak noktaları vardır." diye not düşmüş, şu bölümün altını çizmişti:

"...Siyasi birlik meydana getirilmiş olmasına rağmen eyaletler arasında hoşgörüsüzlük tamamen sönmüş değildir. Verilen ahlak, eyaletlere göre başka başka olup henüz merkeziyet fikri yoktur... Ocetti, ... buna 'milli ruh eksikliği' der. Milli ruh milletin bir ideale sahip olmasıyla doğar."

Mustafa Kemal'in okuduğu bu kitap onun fikir dünyasında hangi kavramın yer almasını sağlamıştır?

- A) Milli birlik ve beraberlik
- B) Milli egemenlik
- C) Milli bağımsızlık
- D) Milli ekonomi

4. Mustafa Kemal, ülkenin zor dönemlerden geçtiği yıllarda Namık Kemal tarafından söylenen:

"Vatanın bağına düşman dayadı hançerini / Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini." sözüne karşılık olarak;

"Vatanın bağına düşman dayasın hançerini / Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini." demiştir.

Yukarıda verilenler Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğine sahip olduğunu gösterir?

- A) İleri görüşlülük
- B) İnkılapçılık
- C) Ümitsizliğe yer vermeme
- D) Çok yönlülük

5. Picardi Manevraları sonrasında Mustafa Kemal ile röportaj yapan bir yazar onun için şöyle der: "Uçaklar savaşlarda çok önemli rol oynayacaktır." dedi. Havacılık o zaman yeniydi ve sadece gözlem amaçlı kullanılıyordu. Mustafa Kemal'in görüşlerinin isabetsiz olduğunu düşündüm. Yanılmışım, nitekim dört yıl sonra I. Dünya Savaşı'nda hava gücünün kesin etkisi görüldü.

Buna göre yazar Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğini vurgulamıştır?

- A) Örgütleyiciliğini B) Idealistliğini
C) Öngörüsünü D) Çok yönlülüğünü

6. I. Balkan Savaşları Osmanlı Devleti açısından felaketle sonuçlanmıştır Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ ile Osmanlı Devleti arasında Londra Antlaşması (30 Mayıs 1913) imzalanarak savaşa son verilmiştir. Bu antlaşma ile Midye-Enez hattının batısındaki Balkan toprakları -Edirne dâhil olmak üzere- kaybedildi. Savaşın yarattığı kargaşadan faydalanan Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. Particilik yapan subaylar arasında irtibat ve iş birliği zayıf olması sebebiyle küçük Balkan devletlerine karşı yeterince mücadele edilemedi. Kayıplar veren ordumuz geri çekilmeye başladı.

Verilen metinde yaşanan olaylar Mustafa Kemal'i hangi konuda haklı çıkarmıştır?

- A) Ordu mensuplarının siyasetten ayrılması gerektiği
B) I. Dünya Savaşı'nda tarafsız kalmamız gerektiği
C) Milli egemenliğe dayalı bir devletin kurulması zorunluluğu
D) Osmanlılık politikasını devam ettirmek gerektiği

7. **Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisinde;**

- ✳ Kolağası Tevfik Bey sayesinde tarihe ilgi duymuştur.
✳ Ömer Naci ile olan arkadaşlığı Mustafa Kemal'in edebiyata ilgi duymasına katkı sağlamıştır.
✳ Yakın arkadaşı Fethi Okyar'ın yardımı ile Fransız İhtilali'nin öncüleri Voltaire (Volter), J. J. Rousseau (Russo) gibi yazarları tanımıştır.

Bu bilgilerden yola çıkarak Mustafa Kemal için;

- I. İlgi konusunda çevresinden etkilenmiştir.
II. Farklı alanlarla alakadar olmuştur.
III. Fransız yazarlar sayesinde sömürgecilik kavramını öğrenmiştir.

öncüllerinden hangisi ya da hangilerini söyleyebiliriz?

- A) Yalnız II B) I ve III
C) I ve II D) I, II ve III

8. Mustafa Kemal, öğrenciliğinden itibaren okuduğu bütün kitaplardan notlar alır, yeri geldiğinde diğer kaynaklarla kıyaslamalar yapardı. Ayrıca; okuduğu yazarlar ve etkilendiği fikirleri aynen kabul etmemiştir. Okuduklarını mantık süzgecinden geçirirdi ve bir sonuca varırdı. Bu onun kişiliğinin en belirgin özelliğidir.

Buna göre Mustafa Kemal yeni fikirler öğrenirken ve bu fikirleri uygularken neye karşı çıkmıştır?

- A) Pratik olmaya
B) Yeni ve güncel olmaya
C) Taklitçiliğe
D) Akılcılığa

1. 19. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti'nde aydınlar devletin parçalanmasına çare bulabilmek için bazı fikir akımları ortaya atmışlardır. Bu düşünce akımlarından birine göre Osmanlı Devleti'nin en büyük sorunu çağdaş ve gelişmiş ülkelere ayak uyduramamasıdır. Devletin kurtuluşu ancak çağın düşüncesi ve ihtiyaçlarına uygun medeni bir millet ve devlet haline gelmekle mümkün olacaktır. Bir diğer fikir akımına göre ise Osmanlı Devleti'ndeki tüm uluslar Osmanlılık duygusu ile "Osmanlı milleti" haline getirilirse, farklı milletlerin ayaklanması önlenerek, devletin parçalanması durdurulacaktır. Diğer kurtuluş çarelerine göre daha geç ortaya atılan bir diğer akıma göre Türkler milli bir duygu ile bilinçlendirilmeli ve bir araya toplanması sağlanmalıdır.

Yukarıdaki metinde hakkında bilgi paylaşımı yapılmayan fikir akımının adı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) İslamcılık B) Osmanlıcılık C) Batıcılık D) Türkçülük

2. ... Böylece, alacaklılar sadece verdikleri borcu tahsil etmiş olmayacaklar, aynı zamanda ülkenin gelir kaynaklarını kontrol altında tutmak suretiyle, kendileriyle rekabet etme ihtimali bulunan sanayi hamlelerinin milli finansman kanallarını da ortadan kaldıracaklardır. Neticede Osmanlı toplumunu kendi ürettikleri sanayi ürünleri için sürekli, ucuz ve güvenilir kaynak sağlayıcı ve nihai ürünleri için de aynı şekilde pazar ülke olarak tutmuş olacaklardır.

Ekrem ERDEM - Sanayi Devriminin Ardından Osmanlı Sanayileşme Hamleleri

Yukarıdaki sonuçların hangi seçenekte belirtilen gelişmeye bağlı olarak ortaya çıktığı söylenebilir?

- A) Balkan Savaşlarının yaşanması B) Duyun-u Umumiye İdaresi'nin kurulması
C) Milliyetçilik akımlarının ortaya çıkması D) I. Meşrutiyet'in ilan edilmesi

3. Teknoloji ve sanayisini Avrupalı devletler gibi geliştiremeyen Osmanlı Devleti özellikle ekonomik olarak sanayi inkılabından olumsuz etkilenmiştir.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilen bilgilerde Sanayi İnkılabının Osmanlı Devleti'nin hâkimiyet alanının daralmasına neden olan sonucundan bahsedilmiştir?

- A) Osmanlı pazarları Avrupalı devletlerin eline geçmiş, ülke ekonomisi dışa bağımlı hale gelmiştir.
B) Avrupalı devletler kapitülasyonların etkisi ile Osmanlı Devletinden yeni ekonomik ayrıcalıklar elde etmiştir.
C) Hammadde ve pazar arayışındaki sömürgeci devletler Osmanlı Devleti'nin topraklarını işgal etmiştir.
D) Avrupa devletleri, Osmanlı topraklarını ürünlerini satacak ortak pazar olarak görmüştür.

4. Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nde azınlıklar, milliyetçilik akımının etkisi ile isyan etmiştir. Bu isyanlara bağlı olarak Balkan coğrafyası kargaşanın hâkim olduğu bir çatışma alanına dönmüştür. Bunun sonucunda özellikle Balkanlar'da bağımsızlık hareketleri başlamış ve Osmanlı Devleti çok önemli toprak kayıpları yaşamıştır.

Bu bilgilere bakıldığında aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'nin siyasi ve sosyal yapısı üzerinde olumsuz etkileri olmuştur.
B) Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısı milliyetçilik akımlarından olumsuz bir şekilde etkilenmesine gerekçe oluşturmuştur.
C) Milliyetçilik fikrinin etkisiyle bağımsızlık yanlısı ayaklanmalar önce Anadolu'da meydana gelmiştir.
D) Balkan toprakları milliyetçilik düşüncesinin etkisi ile Osmanlı Devleti için sorun teşkil eden bir coğrafya olmuştur.

5. Kanun-ı Esasi Osmanlı Devleti'nin ve Türk tarihinin ilk anayasasıdır. 23 Aralık 1876 tarihinde ilan edilmiştir. Bu anayasaya göre herkes kanun ve devlet önünde eşit hale gelmiş, Türk halkı sadece erkeklerle tanınan bir hak ile ilk kez ülke yönetimine katılma hakkını elde etmiştir. Mahkemelerin her türlü müdahaleden korunacağı ifade edilmiş, meclisi açma ve kapama yetkisi padişaha verilmiştir.

Buna bakılarak Kanun-i Esasi ile ilgili olarak hangi seçenekte çıkarımın yapılması doğru olmaz?

- A) Kadınlar siyasi haklardan mahrum bırakılmıştır.
B) Keyfi uygulamalara neden olabilecek hükümleri vardır.
C) Mahkemelerin bağımsızlığı vurgusu yapılmıştır.
D) Her açıdan demokratik olma özelliği taşır.

6. Mustafa Kemal'in doğduğu ve çocukluk yıllarını geçirdiği Selanik şu özellikleri taşımaktadır;

- I. Farklı millet ve inanıştan insanlar bir arada yaşamıştır.
II. Önemli bir liman kenti özelliği taşımıştır.
III. Zengin bir basın-yayın hayatı teşekkül etmiştir.
IV. Toplum yapısı farklı din, ırk ve etnik yapıdan oluşmuştur.

Yukarıda verilen özelliklerin hangisi ya da hangileri Selanik'in sosyal yönüne işaret etmektedir?

- A) I, III ve IV B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV

7. "Manastır Askerî İdadisinde (lise) Fransızca'da geri idim. Öğretmen benimle çok ilgilenmiyor sadece bana uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarılar çok gücüme gitti. İlk ev izni zamanında çözüm aradım. İki, üç ay gizlice Frerler Okulunun özel sınıfına gittim. Böylece okuldakinden daha fazla Fransızca öğrendim."

Yukarıdaki metne bakılarak Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğine ulaşılması doğru olmaz?

- A) Azimli ve kararlı olma B) Karşılaştığı sorunlarla mücadele etme
C) Olayların sonuçlarını önceden sezebilme D) Kendini geliştirebilme

1. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisini başarı ile bitirerek 1899 yılında İstanbul'da Harp Okuluna girdi. 1902 yılında "teğmen" rütbesiyle mezun oldu. Öğrenimine Harp Akademisinde devam ederek 1905 yılında "kurmay yüzbaşı" rütbesi ile mezun oldu. Harp Okulunda ve Harp Akademisinde zekâsı, yetenekleri, üstün kişiliği ile arkadaşları ve öğretmenleri arasında kabul gördü. Ülke sorunları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle ifade etmesi öğrencilik yıllarından itibaren onun aydın bir subay olarak tanınmasını sağladı.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak; "Atatürk'ün öğrenim hayatını göz önüne alarak onun tercihlerinin öğrenim hayatını nasıl etkilemiştir?" sorusunun cevabı olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Kendini sadece askeri alanda geliştirme imkânı bulmuştur.
B) Ülke sorunları ile yakından ilgilenen bir birey haline gelmiştir.
C) Zekâsı, yetenekleri, üstün kişiliği ile arkadaşları ve öğretmenleri arasında kabul görmüştür.
D) Öğrencilik yıllarından itibaren aydın bir subay olarak tanınmasını sağlamıştır.

2. Osmanlı Eğitim Sistemi

Birlik ve beraberlik yoktur. 1	Tamamen çağdaşlık hâkimdir. 2	Azınlık okulları vardır. 3	Tüm okullar devlete bağlıdır. 4	Geleneksel tarzda okullar yaygındır. 5	Farklı eğitim veren okullar bulunur. 6
-----------------------------------	----------------------------------	-------------------------------	------------------------------------	---	---

Osmanlı eğitim sistemi hakkında verilen yukarıdaki bilgilerin hangilerinin doğru olduğu ifade edilebilir?

- A) 1 - 3 - 4 ve 6
B) 1 - 3 - 5 ve 6
C) 2 - 3 - 4 ve 5
D) 1 - 3 ve 5

3. " ... Birinci sınıfta saf gençlik hayallerine kapıldım. Dersleri ihmal ettim. Senenin nasıl geçtiğini fark etmedim. Ancak dersler bitince kitaplara sarıldım. İkinci sınıfa geçtikten sonra askerlik derslerine ilgim daha çok arttı. Şiir yazmak hakkında, lisedeki okuma öğretmenimin koyduğu yasağı unutmuyordum. Fakat güzel konuşmak ve güzel yazmak hevesim devam etti."

Naci Kasım - Gazi'nin Hayatı

Mustafa Kemal'in "güzel konuşmak ve güzel yazmak" ifadesi ile belirttiği ve kendisini geliştirmek istediği alanlar hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Edebiyat ve Matematik
B) Tarih ve Hitabet
C) Hitabet ve Edebiyat
D) Felsefe ve Siyaset

4. Mustafa Kemal'i etkileyen Türk ve yabancı aydınlar vardır. Bunlardan Namık Kemal onu vatan sevgisi, Ziya Gökalp Türkçülük, Tevfik Fikret inkılapçılık, Mehmet Emin Yurdakul milliyetçilik, Fransız aydınlar ise milli egemenlik, hürriyet ve eşitlik gibi konularda etkilemişlerdir.

Buna göre dönemin aydınları Mustafa Kemal'in daha çok hangi açıdan gelişimine katkıda bulunmuşlardır?

- A) Eğitimci kişilik
B) Askeri deha
C) Fikir dünyası
D) Önder kişilik

5. Aşağıdaki tabloda Mustafa Kemal'in yetişmiş olduğu iki önemli şehirle ilgili nüfus bilgileri verilmiştir.

Vilayet	Müslüman	Yunan	Ermeni	Bulgar	Yahudi
Manastır	630 000	228 121	29	-	5072
Selanik	463 000	277 000	1257	223 000	37 206

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde;

- I. Mustafa Kemal toplumsal yapı itibarıyla çok uluslu ortamlarda bulunmuştur.
- II. Mustafa Kemal'in yetiştiği bu iki şehir Fransız İhtilalinin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımından etkilenmeye müsait bir durumdur.
- III. Bu iki şehirde dil, gelenek-görenek, giyim gibi alanlarda farklılıklar görülebilir.
- IV. Manastır ve Selanik'te din ve inanç birliğinin sağlandığı görülmektedir.
- V. İki şehirde de gayrimüslim nüfusun Müslüman nüfustan fazla olduğuna ulaşılabılır.

gibi yargılardan hangilerine ulaşamaz?

- A) I, II ve IV B) I, II ve III C) IV ve V D) II ve III

6. "Manastır Askeri İdadisinde eğitim görürken yaşanan 1897 Osmanlı- Yunan Savaşı Mustafa Kemal'i de etkilemiştir. Manastır'dan yola çıkan askerler ve onlara katılan gönüllüleri coşkulu kalabalıklar uğurlarken yaşı küçük olmasına rağmen cepheye gitmek istemiş ancak bu isteğini gerçekleştirememiştir."

Anlatılan bu olayda küçük yaşta olmasına rağmen cepheye gitmek istemesi Mustafa Kemal'in hangi kişisel özelliği sahip olduğunu göstermektedir?

- A) İnkılâpçı B) Vatansever C) İleri görüşlü D) Teşkilatçı

7. 1789'da Fransa'da ortaya çıkan ve kısa sürede etkisi tüm dünyada görülme başlayan Fransız İhtilali sonucunda eşitlik, adalet, özgürlük fikirleri yaygınlaştı. Bu fikirlerin etkisi ile Osmanlı Devleti'nde Tanzimat ve Islahat Fermanları yayımlandı, meşrutiyet ilan edildi. Bu durum Osmanlı Devleti'nde anlayışının gelişmesine uygun ortam hazırladı.

Yukarıda boş bırakılan yere hangi seçenekteki kavramın yazılması beklenir?

- A) Milliyetçilik B) Hukuk birliği C) Demokrasi D) Monarşi

8. 1876 yılında büyük umutlarla ilan edilen meşrutiyet yönetimine Sultan II. Abdülhamid'in Kanun-ı Esasînin kendisine tanıdığı yetkiye dayanarak 13 Şubat 1878'te Mebusan Meclisi'nin süresiz tatil etmesi ile son verilmiştir.

Mebusan Meclisi'nin tatil edilmesi Osmanlı Devleti'nde hangi kavramın yürürlükten kaldırıldığı göstermektedir?

- A) Hukukun üstünlüğü B) Milli egemenlik C) Kişisel hâkimiyet D) Anayasal yönetim

MİLLİ UYANIŞ

Birinci Dünya Savaşı

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1
Tane Tane Test 2

Mondros Ateşkes Antlaşması ve İşgal Yıllarında Anadolu

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1
Tane Tane Test 2

İstiklal Yolculuğu

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1
Tane Tane Test 2

Bir Milletın Yemini: Misakımillî

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1
Tane Tane Test 2

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Karşı Ayaklanmalar

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1

Geçersiz Bir Antlaşma: Sevr Antlaşması

Öğreten Sorular
Tane Tane Test 1
Ünite Değerlendirme Testi 1
Ünite Değerlendirme Testi 2
Yeni Nesil Test 1
Yeni Nesil Test 2
Yeni Nesil Test 3

2. Ünite

Kazanımlar

Birinci Dünya Savaşı

- Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrarız.

Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'nda

- Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulunuruz.

Mondros Ateşkes Antlaşması ve İşgal Yıllarında Anadolu

- Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetimini- Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz ederiz.
- Kuva-yı Milliye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrarız.

İstiklal Yolculuğu

- Kurtuluş Mücadelesi'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz ederiz.

Bir Milletin Yemini: Misakımilli

- Misakımilli'nin kabulünü ve Büyük Millet Meclisi'nin açılışını vatanın bütünlüğü esası ile "ulusal egemenlik" ve "tam bağımsızlık" ilkeleri ile ilişkilendiririz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Karşı Ayaklanmalar

- Büyük Millet Meclisi'ne karşı ayaklanmalar ile ayaklanmaların bastırılması için alınan tedbirleri kavrarız.

Geçersiz Bir Antlaşma: Sevr Antlaşması

- Mustafa Kemal'in ve Türk milletinin Sevr Antlaşması'na karşı tepkilerini değerlendiririz.

Birinci Dünya Savaşı

Birinci Dünya Savaşı'nın sebeplerini ve savaşın başlamasına yol açan gelişmeleri kavrarız.

Öğreten Sorular

1

Aşağıda I. Dünya Savaşı ile ilgili olarak verilen nedenleri boş bırakılan yerlere genel ve özel olarak yazınız.

Sömürgecilik yarışı

Alsas-Loren Sorunu

Milliyetçilik akımı

Hammadde ve pazar arayışı

Almanya ve İngiltere'nin arasındaki rekabet

Aşırı silahlanma

Devletlerarası bloklaşmalar

Rusya'nın Panslavizm politikası

Avusturya-Macaristan ile Rusya arasındaki Balkan hâkimiyeti mücadelesi

I. Dünya Savaşı'nın Nedenleri

Genel Nedenler
1.
2.
3.
4.
5.

Özel Nedenler
1.
2.
3.
4.

2

Aşağıdaki metinde boş bırakılan yerleri uygun kelimeler ile doldurunuz.

Ekonomik

Alsas-Loren

Siyasi

İngiltere

Avusturya-Macaristan

Almanya

Fransa

İtalya

Panslavizm

- Sanayi İnkılabı ile devletler, bir yandan "ham madde" ve "pazar" arayışına yönelirken diğer yandan "sömürgecilik" yarışı hız kazandı. Bu durum I. Dünya Savaşı'nın alandaki nedenlerinden biridir.
- I. Dünya Savaşı'na zemin hazırlayan önemli gelişmelerden biri de Fransız İhtilali'dir. İhtilalle ortaya çıkan "milliyetçilik" düşüncesi, çok uluslu devletlerin içerisindeki azınlıkların isyan etmelerine neden oldu. Bu durum I. Dünya Savaşı'nın alandaki nedenlerinden biridir.
- I. Dünya Savaşı öncesinde çok büyük bir sömürge imparatorluğu kurmuş olan, siyasal birliğini geç tamamlayan ile gelişen sanayisi için ham madde ve pazar arayışı içine girmişti.
- Balkan hâkimiyeti için ile mücadele eden Rusya, politikasıyla Balkanlardaki Slav kökenli ulusları Osmanlı Devleti'nden kopararak kendi hâkimiyeti altına almaya ve Balkanlar üzerinden Akdeniz'e inmeye çalışıyordu.
- Avrupa'nın en zengin kömür havzalarından olan Bölgesini Almanya'dan geri almak isteyen bu amacına ulaşmak için İngiltere ile yakınlaştı.

3

Aşağıdaki tabloda ülkelerin I. Dünya Savaşı'na katılma nedenleri verilmiş, ülke adlarının yazdığı bölüm boş bırakılmıştır. Boşlukları uygun ülke adları ile doldurunuz.

Osmanlı Devleti

Avusturya-Macaristan

İngiltere

Fransa

Rusya

Almanya

İtalya

Ülkelerin Birinci Dünya Savaşı'na Katılma Nedenleri

NO	ÜLKE	NEDEN
1		- Dünya siyasetinde etkin bir devlet haline gelmek - İngiltere'nin sömürgelerini ele geçirebilmek
2		- Kurmuş olduğu geniş bir sömürge ağını koruyabilmek - Özellikle Almanya ile girdiği siyasi rekabette başarılı olmak
3		- Sedan Savaşıyla kaybettiği Alsas-Loren'i Almanya'dan geri almak - Fas, Tunus ve Cezayir gibi sömürge topraklarını koruyabilmek
4		- Panslavizm politikası ile Balkan milletlerini egemenliği altına almak - Tarihi hedefleri olan sıcak denizlere inme politikasını gerçekleştirebilmek
5		- Geç kaldığı sömürgecilik yarışında yeni kazanımlar elde etmek - Büyük devletlerin desteği ile hakimiyet alanını genişletmek
6		- Balkanlar'da Rusya'nın uyguladığı Panslavizm politikasına karşı koymak - Bosna-Hersek topraklarını egemenlik sahasına katmak
7		- Son aşırda kaybettiği toprakları (Balkanlar ve Trablus-garp) geri almak - Kapitülasyonlardan kurtulmak

4

Aşağıdaki vagonlarda İtilaf ve İttifak Devletleri'nin adları yazmaktadır. Bu vagonlarda adı yazan ülkelerin savaş öncesi durumu düşünüldüğünde hangi peronlara yanaşmaları gerektiğini doğru olarak yazınız.

İTİLADEVLETLERİ PERONU

1.
2.
3.

İTTİFAKDEVLETLERİ PERONU

1.
2.
3.

1. 1914-1918 yılları arasında yaşanan 1. Dünya Savaşı tarihin en kanlı ve yıkıcı savaşlarından birisidir. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahdı 28 Haziran 1914 tarihinde Saraybosna'da bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürüldü. Bu olay üzerine Avusturya-Macaristan Sırbistan'a savaş açtı. Bu durum 1. Dünya Savaşı'nın patlamasına neden olmuştur. Bu olay aslında savaşın gerçek nedeni değil, şartları oluşturan yangını başlatan küçük bir kıvılcımdı.

Bu metinde I. Dünya Savaşı ile ilgili olarak hangi seçenekte belirtilen bilgilere yer verildiği söylenemez?

- A) Hangi tarihler arasında yaşandığı belirtilmiştir.
B) Savaşı başlatan olay hakkında bilgi verilmiştir.
C) Savaşın gerçek nedenlerinin neler olduğu ifade edilmiştir.
D) Savaşın başlamasına neden olan gelişmenin hangi ülkeler arasında yaşandığı anlatılmıştır.
2. I. Dünya savaşı öncesi devletler bir yandan "ham madde" ve "pazar" arayışına yönelirken diğer yandan "sömürgecilik" yarışında hız kazandılar. Sömürgecilik yarışına katılan devletler, birbirlerine üstünlük sağlamak için hem sanayilerini geliştirdiler hem de hızla silahlandılar.

Yukarıdaki metinde anlatılan olaylar hangi seçenekte verilmiş olan gelişmenin sonunda ortaya çıkmıştır?

- A) Fransız İhtilali
B) Sanayi İnkılabı
C) Aydınlanma çağı
D) Rönesans
3. Milli birliklerini geç bir dönemde kurdukları için, Almanya ve İtalya sömürgecilik yarışında İngiltere ve Fransa'nın çok gerisinde kalmıştı. Elde ettikleri topraklar çok daha azdı. Bu iki devlet, özellikle de güçlü bir ekonomi ve orduya sahip Almanya, yeni sömürgeler edinmek istiyordu. Fakat dünyada sömürgeleştirilecek yeni toprak pek kalmadığı için İngiltere ve Fransa'nın geniş sömürgelerinden pay almak istiyordu.

Bu bilgilere bakıldığında I. Dünya Savaşı'nın ortaya çıkmasında daha çok hangi konuda elde edilmek istenen kazanımların etkili olduğu söylenebilir?

- A) Sosyal
B) Siyasi
C) Askeri
D) Ekonomik

4. Dünya ilk kez yeryüzünün tamamını etkileyecek bir savaşa doğru gidiyordu. Savaşa zemin hazırlayan birçok gelişme vardı. Bu gelişmelerden biri de Fransız İhtilali ve bu ihtilal sonucunda ortaya çıkan "milliyetçilik" düşüncesiydi. Bu düşünceden olumsuz olarak en fazla Osmanlı Devleti ile Avusturya-Macaristan İmparatorluğu etkilendi. Çünkü ...

Yukarıdaki metnin doğru olabilmesi için hangi seçenekteki bilgi ile devam etmesi beklenir?

- A) Milliyetçilik düşüncesi bu tarz çok uluslu devletlerin içerisindeki azınlıkların isyan etmelerine neden oluyordu.
B) Milliyetçilik fikri bu ülkelerde var olan yönetim sisteminin değişmesine ve daha demokratik bir anlayışın hâkim olmasını sağlıyordu.
C) Bu devletler dünyada yaşanan teknolojik ve ekonomik gelişmelere ayak uydurmadıkları için ülkede yaşayan azınlıkların devlete olan bağlılıklarını devam ettiremiyorlardı.
D) Fransız İhtilali ve sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik düşüncesi dünya üzerinde sadece Avrupa coğrafyasında etkili oluyordu.

5. **Birinci Dünya Savaşı'nın öncesinde:**

- I. İtilaf ve İttifak Devletleri oluşmuştur.
II. Silahlanma yarışı giderek artmıştır.
III. İmparatorlukların bünyesinde azınlık ayaklanmaları yaşanmıştır.
IV. Birliğini geç tamamlayan İtalya kendisi gibi birliğini geç tamamlayan Almanya ile yakınlaşmıştır.

Birinci Dünya Savaşı öncesi yaşanan yukarıdaki gelişmelerin hangileri devletler arasında bloklaşmaların olduğuna kanıt gösterilebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) I ve IV
D) II, III ve IV

6. Aşağıdaki tablolarda İtilaf ve İttifak bloklarının hangi devletlerden oluştuğu gösterilmiştir.

İttifak (Bağlaşma) Devletleri

Savaşın Önce: Almanya, Avusturya-Macaristan ve İtalya.

Savaş Sırasında: Osmanlı Devleti, Bulgaristan katıldı.

İtilaf (Anlaşma) Devletleri

Savaşın Önce: İngiltere, Fransa ve Rusya

Savaş Sırasında: İtalya, ABD, Sırbistan, Yunanistan, Japonya, Brezilya ve Portekiz bu gruba katılan bazı devletlerdir.

Yukarıdaki tablolar incelendiği zaman hangi seçenekteki yargıya ulaşamaz?

- A) Birinci Dünya Savaşı başladıktan sonra her iki gruba başka devletler de katılmıştır.
- B) Her iki bloktan da karşı tarafa geçiş yapan devletler olmuştur.
- C) İtilaf Devletleri'ne Avrupa kıtası dışından da katılım gerçekleşmiştir.
- D) Bazı devletlerin savaşa devam edecekleri blok konusunda karar değiştirdiği görülmüştür.

7. I. Dünya Savaşı'nın özel nedenlerini araştıran Halil konu ile ilgili çeşitli bilgiler toplamış ve bu bilgileri maddeler halinde yazıya dökmüştür.

Buna göre Halil'in yazacağı maddeler arasında aşağıdaki bilgilerin hangisinin yer alması doğru olmaz?

- A) Almanya ile İngiltere arasında Alsas-Loren sorunun var olması
- B) Rusya'nın Balkanlarda uyguladığı Panslavizm politikasının Avusturya-Macaristan İmparatorluğu tarafından tepki görmesi
- C) Osmanlı Devleti'nin son yıllarda kaybettiği toprakları geri almak istemesi
- D) Almanya'nın İngiliz sömürgelerine göz dikmesi

8. Osmanlı Devleti'ni hem gelişen sanayimiz açısından ucuz hammadde kaynağı, hem de ürettiğimiz ürünleri satacağımız açık bir pazar olarak görüyoruz. Kapitülasyonlar sayesinde elde ettiğimiz ayrıcalıklara bağlı olarak ortaya çıkan çıkarları kaybetmek istemiyoruz. Arapları ayaklandırarak Osmanlı topraklarını parçalamayı hedefliyoruz.

Yukarıdaki hedeflerden bahseden askerin hangi ülkeye ait olduğu söylenebilir?

- A) Almanya
- B) İngiltere
- C) Fransa
- D) İtalya

9.

İtalya Kralı III. Vittorio Emanuel

1871 yılında birliğimizi tamamladık; ama ekonomik olarak henüz istediğimiz varlığı gösteremedik. Sömürge yarışında yer almak için Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'a asker çıkardık. Askeri başarı kazanamamamıza rağmen Balkan Savaşı'nın çıkması işimize yaradı ve barış masasından kazançlı ayrıldık. Ancak Trablusgarp tecrübesi ile Osmanlı'dan toprak almanın kolay olmadığını ve bu konuda büyük devletlerin desteğine ihtiyaç duyduğumuzu anladık.

Bu bilgilere göre İtalya ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İtalya kendi başına rahatça sömürge elde edebilecek güçtedir.
- B) İtalya sömürge yarışında geride kalmak istememektedir.
- C) Balkan Savaşları'nın başlaması İtalya'nın Trablusgarp'taki hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırmıştır.
- D) İtalya Trablusgarp Savaşı ile sömürge elde etmenin o kadar da kolay olmadığını anlamıştır.

10. 1800'lü yılların sonunda bağımsızlığını kazanan ABD, zengin tarım alanlarına sahip olması, hammadde açısından zengin bir coğrafyada bulunması ve dış tehditlerden uzak olması gibi nedenlere bağlı olarak kısa sürede gelişmiştir. Dünya siyasetinde söz sahibi olmanın yolunu dünyanın her yanı ile ekonomik ilişkiler kurmak olarak gören devlet ticarete oldukça ileri bir seviyeye ulaşmıştır. Osmanlı topraklarında kurdukları okul, hastane ve matbaa gibi kurumlar sayesinde de siyasi ve ekonomik bir güç kazanmıştır.

Yukarıdaki bilgilere bakılarak hangi seçenekteki çıkarıma ulaşamaz?

- A) ABD'nin gelişmesinde etkili olan birden çok unsur bulunmaktadır.
- B) ABD, Osmanlı topraklarında eğitim, sağlık ve kültürel alanla ilgili faaliyetlerde bulunmaktadır.
- C) ABD dünyada söz sahibi olmanın yolu olarak ticari ilişkileri görmektedir.
- D) ABD, sadece ekonomik kalkınmanın önemli olduğunu düşünmektedir.

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda

Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin durumu hakkında çıkarımlarda bulununuz.

Öğreten Sorular

1

Aşağıda Almanya'nın, Osmanlı Devleti'ni savaşa sokarak ulaşmak istediği amaçlar verilmiştir. Bu amaçların ilgili oldukları alanları "✓" ile doğru olarak işaretleyiniz.

Soru No	Almanya'nın Amacı	Coğrafi	Dini	Ekonomik	Aşkeri
1	İtilaf Devletleri'nin güçlerini bölmek ve İtilaf ordularının savaşmak zorunda kalacakları cephelerin sayısı artırmak.				
2	Osmanlı Halifesi'nin yapacağı "kutsal cihat" çağrısı sonucunda İngiliz ve Fransız sömürgelerindeki Müslüman halkı ayaklandırmak.				
3	Osmanlı Devleti'nin jeopolitik konumundan faydalanarak İngilizler'in sömürgeleleriyle bağlantısını kesmek.				
4	Osmanlı Devleti sayesinde açılacak yeni cephelere bağlı olarak üzerinde var olan savaş yükünü hafifletmek.				
5	İtilaf Devletleri'nin, müttefikleri olan Rus Çarlığına Boğazları kullanarak götürebilecekleri olası yardımları engellemek.				

2

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

-, Osmanlı Devleti'ni savaşa sokarak yeni cepheler açmak, savaşı geniş alanlara yaymak ve üzerindeki savaş yükünü hafifletmek istemektedir.
- yönetimi savaşın dışında kalmanın mümkün olmadığını iddia ederek ilk olarak İngiltere'ye ittifak kurma teklifinde bulunmuştur.
- İngilizler'den kaçarak Osmanlı Devleti'ne sığınan, Yavuz ve Midilli adlarının verildiği ve Türk bayrağı çekilen bu iki gemi Enver Paşa'nın bilgisi dâhilinde Karadeniz'e açılarak'nın Karadeniz kıyısındaki Odesa ve Sivastopol limanlarını top atışına tutunca Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'na girmiş oldu.
- Almanya'nın isteği üzerine açılan'ndeki amaç İngiltere'nin sömürgeleri ile olan bağlantısını kesmekti.
- Kapitülasyonları kaldırmak ve dış borçlardan kurtulmak Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesinde etkili olan nedenlerdir.
- Galiçya, Makedonya ve Osmanlı Devleti'nin toprakları dışında müttefiklerine yardım göndermek için açtığı bağlantı cepheleridir.

3

Aşağıdaki etkinlikte Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheler ile ilgili ayırt edici kavramlar verilmiştir. Bu kavramların hangi cephelere ait olduğunu bulunuz.

KAVRAMLAR * Tehcir Kanunu * Sarıkamış Harekatı * Brest Litovsk Anlaşması	KAVRAMLAR * Süveyş Kanalı * Taarruz cephesi * İngilizler	KAVRAMLAR * Seddülbahir * Anzaklar * Mustafa Kemal
HANGİ CEPHE? 1.	HANGİ CEPHE? 2.	HANGİ CEPHE? 3.
KAVRAMLAR * Kutsal Topraklar * Medine savunması * Çöl kaplanı Fahrettin Paşa	KAVRAMLAR * Halep savunması * İngilizler * Savunma cephesi	KAVRAMLAR * Kut'ül Amare * Selman-ı Pak * Abadan petroleri
HANGİ CEPHE? 4.	HANGİ CEPHE? 5.	HANGİ CEPHE? 6.

4

Aşağıdaki soru – cevap etkinliğinde cevap bölümünü doğru bilgiler ile doldurunuz.

Soru No	SORU	CEVAP
1	Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda mücadele ettiği ve sonucu itibari ile tam olarak zafer kazandığı tek cephenin adı nedir?	
2	Balkanlar'daki birçok azınlık Osmanlı Devleti'ne isyan ederken yüzyıllarca için devlete bağlı kaldıkları için Osmanlı yönetiminde "millet-i sâdika" (sadık millet) olarak adlandırılan milletin adı nedir?	
3	I. Dünya Savaşı'nda bazı Arap kabilelerin Osmanlı Devleti'ne karşı İngilizler ile işbirliği yapması hangi fikir akımlarının geçerliliğini kaybettiğini gösterir?	
4	Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşlarında ortaya çıkabilecek durumu önceden sezmesi ve gerekli önlemleri alması onun hangi kişilik özelliğine sahip olduğunu göstermektedir?	
5	Kafkasya'yı alıp Orta Asya'ya kadar ilerlemek isteyen Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın, aralık ayı sonlarında Türk kuvvetlerine "karşı taarruz" emrini verdiği cephenin adı nedir?	

I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı cephelerin gösterildiği harita üzerinde numaralanmış olan cephelerin adlarını; cephelerin savunma, taarruz veya müttefiklere yardım için açılan cephe mi olduğunu haritanın altındaki bölüme doğru yazınız.

Cephe Adları

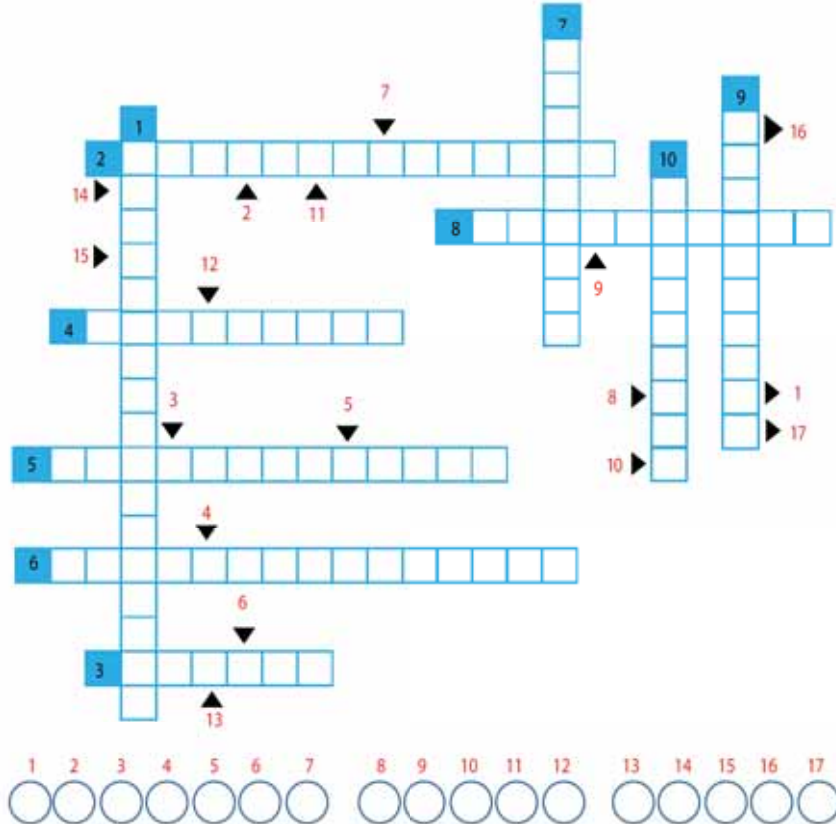
❖ Hicaz-Yemen Cephesi	❖ Çanakkale Cephesi	❖ Kafkas Cephesi
❖ Makedonya Cephesi	❖ Galiciya Cephesi	❖ Irak Cephesi
❖ Suriye-Filistin Cephesi	❖ Kanal Cephesi	❖ Romanya Cephesi

	Cephe Adı	Taarruz	Savunma	Müttefiklere Yardım
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				

4

Aşağıdaki soruları doğru cevaplayarak bulmacayı çözünüz. Bulmacada verilen numaraların içindeki harfleri bularak şifreyi çözünüz.

1. Kafkasya Cephesi'nde kış mevsiminde yapılan hava koşulları, teçhizat eksikliği ve yiyecek ikmallerinin yapılması gibi nedenlerle başarısız olunan gelişmenin adı nedir?
2. 1918 yılında bölgedeki 7. Ordu komutanlığına atanan Mustafa Kemal'in, başarılı savunma savaşlarıyla İngiliz kuvvetlerini Halep'in kuzeyinde durdurduğu cephenin adı nedir?
3. Osmanlı Hükûmetinin çıkardığı ve Türkleri katletme olaylarına karışan Ermenilerle onlara yardım edenleri ülkenin daha sakin bir bölgesi olan Suriye'ye nakletme kararının uygulandığı Sevk ve İskân Kanunu'nun diğer adı nedir?
4. Mustafa Kemal'in "Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum." diyerek onların direnme azmini arttırdığı ve savaşın gidişatını değiştirdiği I. Dünya Cephesinin adı nedir?
5. Hicaz-Yemen Cephesi'nde Medine Savunması ve "Çöl Kaplanı" namıyla meşhur olmuş komutanın adı nedir?
6. Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşları sırasında düşmanın çıkarma yapacağı bölgeyi önceden tahmin ederek önlem alması onun hangi kişilik özelliğine sahip olduğunu gösterir?
7. I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti tarafından açılan Kanal cephesi hangi ülkenin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesme amacı taşımaktadır?
8. Irak Cephesi'nde Halil Paşa komutasındaki Türk ordusunun İngilizleri mağlup edip 10000 İngiliz askerini esir aldığı zaferin adı nedir?
9. Çanakkale Savaşları'nın Mehmet Akif Ersoy'un şiirini de konu olan diğer adı nedir?
10. Son Osmanlı padişahının adı nedir?

1. I. Dünya Savaşı Başladığında Osmanlı Devleti;

- ✳ Savaşta hiçbir tarafı desteklemeyeceğini ilan etti.
- ✳ İstanbul ve Çanakkale Boğazları'nı ulaşıma kapattı.
- ✳ Ülke genelinde seferberlik başlattı.
- ✳ Tüm ülkeler için kapitülasyonları kaldırdığını duyurdu.

Buna bakılarak Osmanlı Devleti hakkında hangi seçenekteki yargıya ulaşılması doğru olmaz?

- A) Üzerinde var olan ekonomik baskılardan kurtulmaya yönelik girişimde bulunmuştur.
- B) Başkentini ve başkentine giden yolları güvenlik altına almaya çalışmıştır.
- C) Savaşın kendini etkilemeyeceğini düşündüğü için askeri bir hazırlık yapmamayı tercih etmiştir.
- D) Savaş dışında kalma isteğini belirtmesine rağmen ülke güvenliğini sağlamaya yönelik tedbirler almıştır.

2. Süveyş Kanalı'nı alıp İngiltere'nin sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmeyi amaçlayan Türk kuvvetlerinin taarruzuyla açıldı. Osmanlı Ordusu Kanal'ı ele geçirmek için birkaç kez girişimde bulunduysa da büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kalmıştır.

Yukarıda özellikleri belirtilen cephenin adı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Kanal Cephesi
- B) Kafkasya Cephesi
- C) Suriye-Filistin Cephesi
- D) Hicaz-Yemen Cephesi

3. Almanya I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ni kendi yanına çekmek için çabalıyordu. Osmanlı savaşa girdiğinde Almanya, Osmanlı Devleti'nin topraklarından faydalanarak İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantısını kolaylıkla kesebilecekti.

Verilen bilgilere bakıldığında Almanya'nın Osmanlı Devleti'nin hangi alandaki gücünden faydalanmak istediği ifade edilebilir?

- A) Siyasi
- B) Askeri
- C) Jeopolitik konum
- D) Ekonomik

4. Osmanlı'nın bu coğrafyadaki muhteşem mücadelesi sayesinde savaşta beklenenden uzun dayanması, İtilaf Devletleri'nin savaşı kısa sürede bitirme hayallerinin suya düşmesine, Rus İmparatorluğu'nun çökmesine ve savaştan ayrılmasına, Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumunun savaş içinde ne denli büyük bir öneme sahip olduğunu anlaşılmaya yol açmıştır.

Yukarıda hakkında bilgi paylaşımı yapılan I. Dünya Cephesi'nin adı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Kafkasya Cephesi
- B) Çanakkale Cephesi
- C) Kanal Cephesi
- D) Irak Cephesi

5. İttihat ve Terakki yöneticileri Almanya ile birlikte girilecek ve zaferle sonuçlanacak bir savaş sonunda şunları amaçlamaktadır:

- ✳ Son zamanlarda kaybedilen toprakları geri almak
- ✳ Kapitülasyonları kaldırmak
- ✳ Dış borçlardan kurtulmak
- ✳ Devletin siyasi yalnızlığına son vermek

Bu bilgilere bakıldığında Osmanlı Devleti'ndeki yöneticiler hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Devleti içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılardan kurtarmak istemektedirler.
- B) Savaşta tarafsız kalmak için gayret göstermektedirler.
- C) Uluslararası alanda desteğe ihtiyaç duyulduğunu düşünmektedirler.
- D) Devletin sınırlarını genişletmek amacı gütmektedirler.

6. Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'nda sadece sınırları içinde yer alan cephelerde mücadele etmemiş, sınırları dışındaki cephelere de asker göndermiştir.

Yukarıdaki açıklamaya örnek olarak hangi seçenekteki cephe gösterilemez?

- A) Romanya Cephesi
B) Galiciya Cephesi
C) Kafkasya Cephesi
D) Makedonya Cephesi

7. Aşağıdaki şekilde yer alan bölümlere, bir cepheyi çağrıştıran sözcük veya söz grupları yazılmıştır.

Yukarıdaki şeklin içinde yer alan sözcük veya söz grupları hangi cepheyi çağrıştırmaktadır?

- A) Suriye- Filistin Cephesi
B) Çanakkale Cephesi
C) Irak Cephesi
D) Kanal Cephesi

8. İtilaf Devletleri Çanakkale Savaşı'nı kazanarak;

- I. Boğazları geçip İstanbul'u işgal ederek Osmanlı Devleti'ni savaş dışında bırakma
II. Müttefikleri Rusya'ya yardım göndererek savaşta kalmasını sağlama
III. Bir zafer elde ederek savaşa girmemiş devletleri kendi yanlarında savaşa çekme

hedeflerine ulaşmak istemişlerdir.

Yukarıda verilen hedeflerin hangileri savaşın alanının daraltmak ve savaşılan cephelerin sayısını azaltma hedefine uygundur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) Yalnız II

9.

Ömer Fahrettin Türkkan: Erkân-ı Harbiye Mektebini bitirdikten sonra kurmay yüzbaşı olarak Osmanlı ordusuna katıldı. Balkan Savaşı'nda Edirne'nin geri alınmasında görev yaptı. I. Dünya Savaşı'nda çıkan Şerif Hüseyin İsyanı sırasında, zor koşullar

altında, Medine'yi iki yıl yedi ay savunarak tarihe geçti. Bu büyük savunması nedeniyle kendisine "Medine Müdafî" ve "Çöl Kaplanı" gibi isimler verildi. Medine'deki su kaynaklarının ıslah edilmesini sağladı. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Medine'yi teslim etti ve İngilizler tarafından tutuklanarak Malta'ya sürüldü. 1921'de serbest bırakılınca Milli Mücadele'ye katılmak üzere Ankara'ya geldi. TBMM tarafından Kâbil (Afganistan) Büyükelçiliğine atandı. Afgan halkından Milli Mücadele için büyük miktarlarda yardım topladı.

Yukarıdaki metne bakılarak Fahrettin Paşa hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kutsal toprakları çok zor şartlar altında savunmuştur.
B) Askeri ve diplomatik görevlerde bulunmuştur.
C) Milli Mücadele'ye maddi açıdan destek sağlamaya çalışmıştır.
D) Kurtuluş Savaşı'nda önemli askeri başarılar elde etmiştir.

10. I. Dünya Savaşı devam ederken İngiltere, Irak petrol rollerini ele geçirmek ve Doğu Anadolu'yu işgal etmiş olan Rus Ordusu ile birleşmek amacıyla bu cepheyi açtı. Ayrıca Irak, ticaret yönünden ve Hindistan'ın güvenliği açısından da İngiltere tarafından çok önemli görülmekteydi.

Yukarıdaki metne bakıldığında İngiltere'nin Irak Cephesini açmasında hangi unsurun daha etkili olduğu söylenebilir?

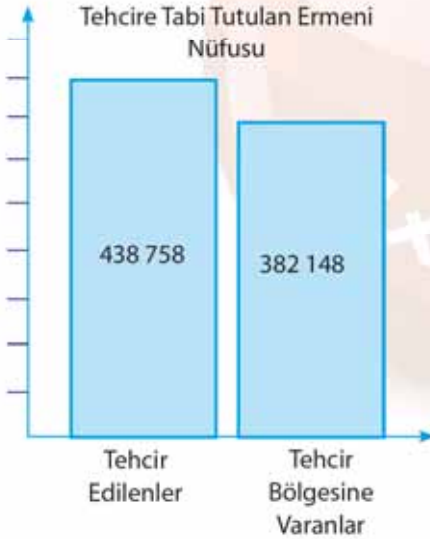
- A) Coğrafi
B) Ekonomik
C) Askeri
D) Sosyal

1. Mustafa Kemal'in bu cephede kazandığı başarılar, onun Türk milletinin yetiştirdiği büyük dâhilerden biri ve Türk milletinin geleceğine yön verecek bir asker olduğunu göstermiştir. Albay Mustafa Kemal, Gelibolu Yarımadası'ndaki bu başarılarından dolayı tarihin gidişatını değiştirmiştir. Gerçek kahramanlığın en yücesine ulaşan Mustafa Kemal, iki kere İstanbul'u kurtarmış; Türk milletinin kalbinde en sıcak yeri almayı başarmıştır.

Yukarıda bahsedilen gelişmelerin hangi cephede yaşandığı ifade edilebilir?

- A) Suriye-Filistin Cephesi
B) Çanakkale Cephesi
C) Irak Cephesi
D) Kafkasya Cephesi

2.

Yukarıdaki tabloya bakılarak;

- I. Tehcire tabi tutulan Ermeni sayısı kaçtır?
II. Göç ettirilen Ermeniler'in kaç tanesi Tehcir Bölgesine varmıştır?
III. Anadolu'daki toplam Ermeni nüfusu nedir?
sorularının hangilerine cevap verilebilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Birinci Dünya Savaşı sonucunda dünya üzerinde değişiklikler meydana gelmiştir. Bu değişikliklerden biri de başta Avrupa olmak üzere sınırların değişikliğe uğramasıdır.

Aşağıdaki bilgilerden hangisi dünya üzerinde sınırların değişikliğe uğradığını göstermektedir?

- A) İlk kez uçak, denizaltı, zehirli gaz ve zırhlı araç kullanılmıştır.
B) Rus Çarlığı, Almanya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı Devleti yıkılarak yerlerine yeni devletler kurulmuştur.
C) Avrupa'da demokratik rejimler güçlenirken İtalya'da faşizm, Almanya'da nazizm gibi otoriter rejimler ortaya çıkmıştır.
D) Savaş, cepheden taşıp şehirlerin içine kadar yayılmış, milyonlarca insan hayatını kaybetmiştir.

4. NARTEST

- Almanya, Antlaşması'yla sömürgelerini yitirdi. Ordusu terhis edildi, silah sanayisi kurması yasaklandı. Çok büyük tazminat yükü altına giren ülke ekonomisi çöktü. Ülkedeki ürünlerin fiyatları çok kısa sürelerde önemli miktarlarda artış gösterince halkın alım gücü düştü. Alman halkı kendini çok zorlayan bu antlaşma hükümlerinden kurtulmak için harekete geçmeye hazırды. Kısacası savaş sonunda imzalanan antlaşmalar, barışı sağlamadığı gibi İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasında da etkili oldu.

Yukarıdaki boş bırakılan yere hangi antlaşmanın adı yazılmalıdır?

- A) Sevr
B) Nöyvi
C) Versay
D) Trianon

5. Almanya, Osmanlı halifesinin dini gücünden faydalanarak İngilizler'i sömürgelerinde zor duruma düşürmeyi planlıyordu.

Almanya'nın, halifenin dini gücünden yararlanma düşüncesinin olması Osmanlı Devleti'ni çöküşten kurtarmak için ortaya atılan fikir akımlarının hangisi ile aynı doğrultudadır?

- A) Osmanlıcılık
B) Türkçülük
C) İslamcılık
D) Batıcılık

6. 1918'in sonuna doğru savaşı kaybettiklerini anlayan Osmanlı Devleti, Wilson İlkeleri'ndeki maddelerin kendi çıkarlarına uygun olan ve devlet olarak kendisine sağlayacağı olanaklara da güvenerek ateşkes isteğinde bulunmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin güvendiği Wilson İlkesi maddelerinden biri olamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nin çoğunluğu Türk olan bölgeleri, Türk egemenliğine bırakılmalıdır.
B) Türk yönetiminde bulunan öteki uluslara kesin ve her türlü kuşkudan uzak bir yaşama güvenliği ve kendi gelişimlerini istedikleri gibi yürütecek kesin fırsatlar verilmelidir.
C) Yenilen devletlerden savaş tazminatı alınmayacaktır.
D) Yenilen devletlerden toprak alınmayacaktır.

7. İtilaf Devletleri I. Dünya Savaşı'ndan sonra, yenilen devletlerle imzalanacak barış antlaşmalarının şartlarını görüşmek üzere Paris'te bir konferans topladılar. Wilson ilkeleri nedeni ile ABD'yi karşısına almak istemeyen İtilaf Devletleri bu konferansta "Manda ve himaye" adı verdikleri yeni bir sistem ortaya attılar. Manda ve himaye adı altında sömürgecilik faaliyetlerini devam ettirdiler. Bu faaliyetler doğrultusunda özellikle Osmanlı Devleti'ne ait toprakları işgal ettiler.

Bu bilgilere bakılarak;

- I. Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü tehdit eden gelişmeler yaşanmıştır.
II. Emperyalist emellerinden vazgeçmeyen devletler, Wilson İlkeleri'ni çiğnemiştir.
III. İtilaf Devletleri Anadolu'yu işgal etmek için yeni bir yöntem bulmuştur.

Çıkarımlarının hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

8. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'nda sadece topraklarını koruma amacı taşımamış, yeni topraklar kazanarak hâkimiyet alanını genişletmek istemiştir.

Yukarıdaki anlatıma örnek olabilecek cephe adı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Kafkasya Cephesi
B) Suriye-Filistin Cephesi
C) Makedonya Cephesi
D) Irak Cephesi

9. "Biliniz ki kahraman askerlerim İslam'lığın göz bebeği olan Medine'yi son fişeğine, son damla kanına, son nefesine kadar savunmaya ant içmiştir. Bu asker Medine'nin enkazı içinde ve nihayet Ravza-i Mutahhara'nın altında kan ve ateşten örülmüş kızıl bir kefenle gömülmedikçe Medine kalesinin burçlarından ve Mescid-i Saadet minarelerinden Türk'ün al bayrağı inmeyecektir!"

Çöl Kaplanı olarak bilinen Fahrettin Paşa'nın bu sözlerinin hangi cephedeki Osmanlı askerlerine yönelttiği söylenebilir?

- A) Suriye-Filistin Cephesi
B) Hicaz-Yemen Cephesi
C) Irak Cephesi
D) Kanal Cephesi

10. Osmanlı Devleti'nin Almanya ile gizli bir ittifak sözleşmesi imzalandığı bir dönemde Akdeniz'de bulunan Goben ve Breslav adlı iki Alman savaş gemisi İngilizlerden kaçmış ve Osmanlı Devleti'ne sığınmıştı. İngiltere'nin tepkilerine rağmen Osmanlı bu iki gemiyi satın aldığını açıkladı. Yavuz ve Midilli adı verilip Türk bayrağı çekilen bu iki gemi Rus limanlarını bombaladı. Padişahın haberi olmayan bu gelişme karşılığında Rusya savaş ilan edince Osmanlı Devleti savaşa girmiş oldu.

Yukarıdaki metinde "padişahın haberi olmadan" ifadesine bakılarak Osmanlı yönetimi hakkında;

- I. Devletin uluslararası alanda yaşadıklarından haberdar değildir.
II. Ülkedeki otoritesini korumaktadır.
III. Gelişmeleri yakından takip edememektedir.
IV. Dış politikada oldukça etkilidir.

Çıkarımlarının hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, II ve III
B) II ve IV
C) II, III ve IV
D) I ve III

Mondros Ateşkes Antlaşması ve İşgal Yıllarında Anadolu

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ve uygulanması karşısında Osmanlı yönetiminin, Mustafa Kemal'in ve halkın tutumunu analiz ederiz. Kuvâ-yı Milliye'nin oluşum sürecini ve sonrasında meydana gelen gelişmeleri kavrarız.

Öğreten Sorular

1

Mondros Ateşkes Antlaşması maddelerini ait olduğu alanla eşleştiriniz.

1	İç güvenliği sağlayacak kuvvetler dışında Osmanlı orduları terhis edilecek.	☐ SİYASİ
2	İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden bir durum karşısında, herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkına sahip olacak (Madde 7).	☐ ASKERİ
3	Toros Tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek.	☐ EKONOMİK
4	Telsiz, telgraf ve kablolar İtilaf Devletleri'nin denetimi altında olacak.	☐ ULAŞIM
5	Kömür, akaryakıt vb. kaynaklarda İtilaf Devletleri'ne satın alma kolaylığı sağlanacak.	☐ İLETİŞİM

2

Mondros Ateşkes Antlaşması ile ilgili verilen yargılardan doğru olanlara "D" yanlış olanlara "Y" harfini yazınız.

1. Akdeniz'de güçlü bir İtalya yerine zayıf bir Yunanistan varlığını isteyen İngiltere, İzmir'i Yunanlılar'a teslim etmiştir.
2. İşgaller karşısında Mustafa Kemal ve Türk milleti sessiz ve çekimser kalmıştır.
3. Mondros'tan sonra başlayan işgallere karşı Türk milleti; yurdunu korumak amacıyla Kuvâ-yı Milliye adlı örgütü kurmuştur.
4. Osmanlı Devleti, Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalayarak fiilen sona ermiştir.
5. Kilikyalılar cemiyeti Milli varlığa düşman cemiyetler arasında yer alır.

3

Aşağıdaki kutucukta boş bırakılan yerleri uygun olan devlet adları doldurunuz. Daha sonra haritada yer alan renklerle gösterilmiş olan kutucuklara uygun olan devletlerin adlarını yazınız.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI SONRASI İŞGAL EDİLEN YERLER

1.? : Musul, Balıkesir, İzmir, Samsun, Batum, İzmit, Merzifon, Afyon ve Eskişehir
2.? : Antep, Maraş, Urfa, Dörtöl (Hatay), Mersin ve Adana
3.? : Antalya, Kuşadası, Bodrum, Fethiye, Marmaris, Konya ve Akşehir
4.? : Batı Anadolu ve Doğu Trakya
5.? : Kars, Ardahan ve Batum

4

8. Sınıf öğrencisi Buğra "Yararlı Cemiyetleri" anlatan kitapları çantasına koyacaktır. Buna göre Buğra'nın seçmesi gereken kitaplar hangileri olmalıdır? İşaretleyiniz.

1

REDD-İ İLHAK
CEMIYETİ

2

MAVRI MIRA
CEMIYETİ

3

KILIKYALILAR

4

MİLLİ KONGRE
CEMIYETİ

5

Mondros Ateşkes Antlaşması maddelerini yorumları ile eşleştiriniz.

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI MADDELERİ

- (A) Boğazlar İtilaf Devletleri'ne açılacak, Karadeniz'e geçiş serbest olacak, istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.
- (B) Osmanlı orduları terhis edilecek (sınırın korunması ve iç güvenlik hariç) orduya ait silah, cephane ve askeri taşıtlar İtilaf Devletleri'ne bırakılacaktır.
- (C) Toros tünelleri, deniz işletmeleri ve demiryolları İtilaf Devletleri kontrolüne bırakılacaktır.
- (D) Hükümet haberleşmesi dışındaki telsiz, telefon, telgraf ve kabloları İtilaf Devletleri kontrol edecektir.
- (E) İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehlikede gördükleri herhangi bir stratejik bölgeyi işgal edebileceklerdir (7. madde).
- (F) Vilayet-i Sitte'de (Altı Doğu Anadolu ili: Sivas, Erzurum, Bitlis, Van, Diyarbakır, Elazığ) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu bölgeleri işgal edebilecektir (24. madde).

YORUMLAR

- ☐ Osmanlı baskı altında tutularak Anadolu ve İstanbul arasındaki bağlantı kesilmek istenmiştir.
- ☐ İşgaller sırasında İtilaf Devletleri ulaşım alanında hızlı hareket etmek istemiştir.
- ☐ Doğu illerinde bir Ermeni Devleti kurma planları bulunmaktadır.
- ☐ İtilaf Devletleri yaptıkları işgallere hukuki bir dayanak oluşturmak istemişlerdir.
- ☐ Osmanlı toprakları savunmasız bırakılmak istenmiştir.
- ☐ İtilaf Devletleri, Türk milletinin işgallerden haberdar olmasını engellemek istemiştir.

6

Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında başlayan işgallere "Kim-Nasıl tepki göstermiştir?" doğru olarak işaretleyiniz.

7

Verilen öncüllerden doğru olanlara "✓" işareti koyunuz.

1. ☐ Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Mavri Mira Cemiyeti'ne karşı mücadele etmiştir.
2. ☐ Ermeni ve Pontus Rumları'nın bölgedeki faaliyetlerine karşı koymak için Kilikyalılar Cemiyeti kurulmuştur.
3. ☐ Türkler'in haklı davasını basın-yayın yoluyla dünyaya duyurmak için Milli Kongre Cemiyeti kurulmuştur.
4. ☐ Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermeni Devleti kurmayı hedefleyen cemiyet Pontus Rum Cemiyeti'dir.
5. ☐ Osmanlı Devleti'nin varlığını koruyabilmesi için Amerikan mandasına girmesi gerektiğini savunanlar Wilson Prensipleri Cemiyeti'ne üye olmuştur.
6. ☐ Tüm yararlı cemiyetler Sivas Kongresi sırasında Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti olarak tek çatıda birleştirilmiştir.

8

Aşağıda boş bırakılan yerleri gereken uygun kelimelerle doldurunuz .

1. Birinci Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle ayrılan Osmanlı Devleti,'ndan sonra Anadolu'nun işgal edilmesine karşı tepkisiz kalmıştı.
2. İşgallere karşı yurdun her yerinde kurulan cemiyetlerle, bunların düzenlediği mitinglerle, silahlı direniş örgütleriyle varlığını kabul ettirmeye çalışan davranış biçimi, ruhu olarak adlandırılır.
3. Cemiyeti Karadeniz'de Samsun - Trabzon merkezli bir Pontus Rum Devleti kurmayı amaçlıyordu. Cemiyet üyesi yerli Rumlar, silahlanarak eşkıyalık yapmış ve Yunan ordularını desteklemişlerdir.
4. Azınlıkların kurduğu zararlı cemiyetler, faaliyet gösterdikleri yerlerde silahlı çeteler oluşturup Türkleri göçe zorlamayı amaçlıyorlardı. Böylece yapılacak nüfus sayımında Türkler'den daha fazla görünecekler ve İlkeleri'ne göre o toprakları ele geçireceklerdi.
5. cemiyeti Adana ve çevresini, Fransız ve Ermeni işgallerine karşı korumak amacıyla kuruldu.

1. İtilaf Devletleri, Osmanlı'ya Mondros Mütarekesi'ni imzalatarak, gizli antlaşmalarla paylaştıkları Osmanlı topraklarını işgal etmek için hukuki dayanağı elde etmiş oldu. Maddelere bakıldığında, İtilaf Devletleri Osmanlı topraklarında istedikleri yerleri işgal etmelerine doğrudan zemin hazırlamıştır.

Buna göre Mondros Ateşkes Antlaşması'nın hangi maddesi Osmanlı topraklarını doğrudan işgale açık hale getirmiştir?

- A) İtilaf Devletleri, kendi güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa herhangi bir stratejik bölgeyi işgal hakkına sahip olacaktır.
- B) Bütün haberleşme (telsiz, telgraf ve kablo), ulaşım araç ve gereçleri, İtilaf Devletleri tarafından denetim altına alınacaktır.
- C) Toros tünelleri, limanlar ve demiryolları, İtilaf Devletlerinin denetiminde olacaktır.
- D) Osmanlılar, elindeki tutsakları serbest bırakacak, Türk tutsaklar ise İtilaf Devletleri'nin elinde kalacaktır.

2. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından hemen sonra İngiltere, Musul'a girerek ateşkeske rağmen Osmanlı topraklarındaki ilk işgalini gerçekleştirdi. (3 Kasım 1918). Musul'un işgal edilmesini İskenderun'un işgali izledi. İngilizler'in işgalleriyle birlikte Fransa da Adana ve çevresini işgal etti. Yunanistan ve İtalya da kendilerine vadedilen yerleri ele geçirmek için işgal hareketlerine başladılar. 13 Kasım 1918'de İtilaf donanması İstanbul'a gelerek Dolmabahçe Sarayı önlerinde demir attı. Böylece Osmanlı Devleti'nin başkenti de fiilen işgal edilmiş oldu.

Yalnızca yukarıdaki metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Anadolu'nun birçok bölgesi İtilaf devletlerince işgal edilmiştir.
- B) İngiltere'nin Musul'u işgal etme nedeni bölgede bulunan zengin petrol kaynaklarıdır.
- C) Osmanlı topraklarındaki ilk işgal faaliyetini İngiltere gerçekleştirmiştir.
- D) İtilaf Devletleri, Osmanlı topraklarını hem karada hem de denizde kuşatmıştır.

3. Mondros Ateşkes Antlaşması dört yıldır devam eden savaşı bitirdiği ve beklenen barışı getirdiği düşüncesiyle, İstanbul Hükümeti tarafından olumlu karşılandı. Sadrazam Ahmet İzzet Paşa, İttifak Devletleri'nde yer alan diğer devletlerle imzalanan ateşkeslerin koşullarına kıyasla Mondros'u olumlu bulduğunu açıklamıştır. Ayrıca; Bahriye Nazırı Rauf Bey ateşkesin imzalanmasından sonra basına verdiği şu demeçte: "İmzaladığımız ateşkes antlaşması sonucunda devletimizin bağımsızlığı, saltanatımızın hukuku bütünüyle korunmuştur." sözleriyle sevincini dile getirmiştir.

(Şerafettin Turan, Türk Devrim Tarihi, C.I, s.78.)

Mondros Ateşkes Antlaşması maddelerini de göz önünde bulundurarak; Osmanlı Devleti yöneticilerinin yukarıdaki tutumu sergilemesinde;

- I. Mondros Ateşkes Antlaşması sonrası oluşacak işgalleri geçici bir eylem olarak görmüşlerdir.
- II. Olumlu açıklamalar yaparak Türk halkından gelecek tepkiyi en aza indirmeyi amaçlamışlardır.
- III. Türk halkındaki milli bilinci uyandırmayı hedeflemişlerdir.

gibi yargılardan hangileri etkili olmuştur?

- A) I, II ve III
- B) II ve III
- C) I ve III
- D) I ve II

4. (I) Mondros'tan sonra Türk halkının büyük bir çoğunluğu, başlayan işgallerle beraber İstanbul Hükümeti'nin tepkisiz kalması nedeniyle kendiliğinden örgütlenmeye başladı. (II) Halk, işgal güçleri karşısında direniş cemiyetleri kurdu, miting ve protestolarla işgallerin haksızlığını tüm dünyaya duyurmaya çalıştı. (III) Daha sonra bölgesel direniş örgütleri olan Kuvâ-yı Milliye'yi oluşturdu. (IV) Halk işgalci güçlere karşı silahlı mücadeleye geçerek yaşadıkları toprakları korumaya çalıştı.

Yukarıda numaralandırılmış cümlelerin hangisinde, işgallere karşı halkın kendi iradesi ile teşkilatlanmasının sebebi verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

5. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında, Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na tayin edilen Mustafa Kemal, Mondros'un ağır şartlar içerdiği ve bağımsızlıkla bağdaşmayan bir antlaşma olduğu konusunda İstanbul Hükümeti'ni uyarmaya çalıştı. Nitekim Mustafa Kemal'in dediği gibi oldu ve Mondros'un imzalanmasıyla beraber işgal faaliyetleri başladı. İngilizler'in İskenderun'a yönelmesi üzerine, emrindeki kuvvetlerle işgallere karşı koyma kararı alan Mustafa Kemal, İstanbul Hükümeti'nin tepkisiyle karşılaştı. İstanbul Hükümeti, İngilizler'in ateşkes şartlarına göre hareket ettiğini, karşı koymak yerine ateşkesi bozmamak adına İskenderun'un teslim edilmesini istedi. Böylece 9 Kasım 1918'de İskenderun, İngilizler tarafından işgal edildi.

Buna göre, İstanbul Hükümeti'nin işgaller karşısında izlediği politika;

- I. mücadelecidir.
- II. duyarsızdır.
- III. çekingendir.
- IV. teslimiyetçidir.
- V. milliyetçidir.

yargılarından hangileriyle açıklanabilir?

- A) I, II ve III
- B) II, III ve IV
- C) I, III ve V
- D) I, II, IV ve V

6. Atatürk, Türk milletinin Mondros Ateşkes Antlaşması'yla ilgili tutumu hakkında şunları söylemiştir: "Halk ilk aşamada anlaşmanın vahim ve tehlikeli durumunu anlayamamış fakat ülkenin işgale uğramaya başlaması ile birlikte cemiyetler ve askerî birlikler kurarak işgale karşı çıkmış ve büyük bir mücadele içine girmiştir. İstanbul'da mitingler düzenlemiş, dış dünyaya telgraflar çekmiş, işgalin haksızlığını anlatmaya çalışmış, yer yer direnişe geçerek Kuvâ-yi Milliye birliklerini kurmuştur. Bu birlikler gönüllü halktan oluşmuştur."

Buna göre Türk milleti işgaller karşısında;

- I. Silahlı mücadeleye girişme
- II. İşgaller hakkında kamuoyu oluşturma
- III. Basın ve yayın araçlarını etkin kullanma
- IV. İtilaf Devletleri ile uzlaşma

gibi yöntemlerden hangisi ya da hangilerini uygulamıştır?

- A) I, II ve III
- B) I, II ve IV
- C) I, III ve IV
- D) II, III ve IV

7. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalandığı sırada Mustafa Kemal, Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı görevine getirildi. Osmanlı Hükümeti, Mustafa Kemal'den işgalci güçlere karşı sessiz kalmasını, ateş edilse dahi karşı çıkmamasını istedi. Mustafa Kemal ise, bu emri derhâl reddetti. Bu tutumu nedeniyle Osmanlı Hükümeti, Mustafa Kemal'i Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı görevinden aldığını açıkladı. Bunun üzerine İstanbul'a dönen Mustafa Kemal, İstanbul Boğazı'na demirlemiş İtilaf Devletleri'ne ait donanmayı görünce şu sözleri ile duruma tepki gösterdi: "Geldikleri gibi giderler!"

Buna göre, Mustafa Kemal'in işgaller karşısında;

- I. teslimiyetçi,
- II. vatansever,
- III. kararlı,
- IV. milliyetçi,

tutumlarından hangilerini gösterdiği söylenebilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) II, III ve IV

8. "Daha önce İtalyanlar'a vaat edilmiş olan İzmir ve çevresi, İngilizler'in önerisi ile avans olarak Yunanlılar'a verilir. 14 Mayıs akşamı İzmir Metropolit Hrisostomos, Efes kilisesinde Rumlar'a müjdeyi yetiştirir: "Kardeşlerim! Mükâfat zamanı gelmiştir." Yunan birlikleri, 15 Mayıs 1919'da İngiliz donanmasının koruması altında, İzmir'e çıkarlar ve Batı Anadolu'yu işgale başlarlar. Yunan ordusunun gelmesi Ege Rumları'nı şımartmıştır. Bin yıllık barışı bozarlar. Ege'de acı ve kanlı bir dönem başlar."

Yukarıda anlatılanlardan yola çıkılarak hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere, İzmir konusunda politika değişikliğine gitmiştir.
- B) Egeli Rumlar, Yunan ordusunun gelmesi ile cesaret bulmuştur.
- C) Anadolu'da yıllarca süren Rum-Türk barışı tehlikeye girmiştir.
- D) İtilaf Devletleri arasında tam bir görüş birliği bulunmaktadır.

1. Mondros Ateşkes Antlaşması hükümlerini uygulamaya koyan İtilaf Devletleri, bu anlaşmanın 7. maddesini kendi çıkarları doğrultusunda yorumlayarak Anadolu'nun çeşitli bölgelerini işgal etmeye başladılar. Bir yandan haberleşme ve ulaşımı denetim altına alıyorlar, diğer yandan da Osmanlı donanmasına el koyuyorlardı. Bu arada askerî birliklerin silahlarını toplayarak askerleri terhis ediyorlardı.

İtilaf Devletleri'nin, Osmanlı'ya ait askerleri terhis etmesi ve silahlarına el koymasındaki asıl amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İşgallerden Türk milletinin haberdar olmasını engellemek
B) Doğu illerinde bir Ermeni Devleti kurmak
C) Yaptıkları işgallere hukuki bir dayanak oluşturmak
D) Türk vatanını tamamen savunmasız bırakmak

2. İtilaf Devletleri, Osmanlı'ya Mondros Ateşkes Antlaşması'nı imzalatarak, gizli antlaşmalarla paylaşıtları Osmanlı topraklarını işgal etmek için hukuki dayanağı elde etmiş oldu. Maddelere bakıldığında, Osmanlı Devleti her türlü işgale karşı açık hâle gelmişti. İşgallere karşı koyabilmesini engellemek için de bütün tedbirler alınarak Osmanlı Devleti savunmasız hâle getirilmişti.

Buna göre, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın hangi maddesi ile işgallere hukuki dayanak oluşturulmuştur?

- A) Osmanlı Devleti'nin elindeki tüm savaş esirleri serbest bırakılacak.
B) Toros Tünelleri, İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek.
C) Osmanlı orduları terhis edilecek, orduya ait silah, cephane ve askerî taşıtlar İtilaf Devletleri'ne bırakılacaktır.
D) İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden bir durum olursa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir.

3. İngiltere'nin Birinci Dünya Savaşı'nı kazanmasından etkilenen bazı Osmanlı aydınları, Osmanlı Devleti'nin siyasal varlığını devam ettirmesi için İngilizler'in destek ve koruyuculuğuna gereksinimi olduğunu savunuyorlardı. Bu nedenle İngiliz Muhipleri Cemiyeti, İngiltere ve Osmanlı Devleti arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmek amacıyla İstanbul'da kurulmuştu. Birçok Osmanlı devlet adamının üye olduğu cemiyet, Kurtuluş Savaşı'na karşı da olumsuz çalışmalar içinde bulunuyordu.

Yalnızca bu bilgiden, İngiliz Muhipleri Cemiyeti ile ilgili olarak;

- I. Manda ve himayeyi savunduğu
II. Milli Mücadele'ye karşı olduğu
III. İstanbul Hükûmetine ve padişaha bağlı kaldığı
IV. Bağımsızlık ruhu ile kurulduğu

gibi yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, III ve IV
B) I, II ve III
C) II, III ve IV
D) I, II ve IV

4. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller nedeniyle Osmanlı Devleti'nin halk üzerindeki otoritesi iyice zayıfladı. İtilaf Devletleri'nin azınlık çetelerine göz yumması, padişah ve hükûmetin işgalcilere boyun eğmesi, halkın farklı çözüm arayışlarına girmesine neden oldu.

Türk milletinin işgaller karşısında ürettiği çözümler arasında;

- I. Mitingler yaparak işgalleri protesto etmek
II. Basın yoluyla işgallerin haksızlığı konusunda kamuoyu oluşturmak
III. İşgalci devletlere karşı uzlaşmacı tutum sergilemek
IV. Düşmanlara karşı silahlı direniş örgütleri kurmak

durumlarının hangileri yer almıştır?

- A) I ve II
B) I, II ve IV
C) I, II ve III
D) II, III ve IV

5. Türk milletinin bağımsız yaşama isteği doğrultusunda oluşan direniş hareketine Kuvâ-yi Milliye (millî kuvvetler) adı verilmiştir. Aynı zamanda Kuvâ-yi Milliye deyimi düzenli ordu kuruluncaya kadar, bölgesel direnişi amaçlayan milis güçler için de kullanılmıştır. İşgal kuvvetlerine ve azınlık çetelerine karşı ülkenin her yanında Çerkez Ethem, Demirci Mehmet Efe, Yörük Ali Efe, Şahin Bey, Karayılan, Kara Fatma ve gibi yerel halk kahramanları önderliğinde direniş birlikleri oluştu. Gönüllülük esasına bağlı oluşan bu birlikler, tek bir merkeze bağlı değildi. Bu birliklerin ihtiyaçları ise kesintisiz süren savaşlar nedeniyle yoksul ve yorgun düşmüş halk tarafından karşılanıyordu.

Yukarıdaki metinden yola çıkılarak Kuvâ-yi Milliye özelliklerinden hangisine ulaşılamaz?

- A) Oluşumunda bağımsız yaşama arzusu etkili olmuştur.
B) Bulundukları bölgeyi savunan yerel direniş örgütleridir.
C) İhtiyaçları, ekonomik zorluklar çeken halk tarafın karşılanmıştır.
D) Merkezden yönetilen düzenli birliklerdir.

6. Milli Kongre Cemiyeti, 29 Kasım 1918'de Dr. Esat Paşa tarafından İstanbul'da kurulmuştur. Türkler hakkında dünyada yapılan olumsuz propaganda ya basın yayın yoluyla karşı koymaya çalıştı. Yapılan bu haksız ve yalan yayınlara ilmi yayınlar ve tarihi belgeler ile cevap verdi.

Buna göre, aşağıda Milli Kongre Cemiyeti'ne yönelik sorulan;

- ✿ Kurulduğu yer neresidir?
✿ Kim tarafından, kurulmuştur?
✿ Kuruluş amacı nedir?
✿ Çalışma yöntemi nasıldır?

gibi sorulardan kaç tanesinin cevabı parçadan çıkarılabilir?

- A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

7 - 8. Soruları aşağıdaki tabloda yer alan bilgilere göre cevaplayınız.

OLAY
MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI
OSMANLI YÖNETİMİ
Durum 1: Padişah Vahdettin, yayımladığı bildiride halktan, memlekete medeniyet ve refah getirecek işgal kuvvetlerinin hangi din ve milletten olursa olsunlar Türk misafirperverliğine yakışır bir şekilde karşılanmasını istemiştir. Durum 2: Tevfik Paşa Hükümeti, işgaller karşısında boyun eğen bir politika sergiledi. İşgalcilere tepki gösteren milletvekillerine karşı Milli Eğitim Bakanı Rıza Tevfik şu savunmayı yapmıştı. "...Hüküm galibindir." ... Almany'a'yı bile dize getiren bir düşman "Bazı noktaları işgal ederim!" derse, haklı sayılması gerekir..."
OSMANLI YÖNETİMİNİN TUTUMU
?

7. Yukarıda verilen kutucukta Osmanlı yönetiminin aşağıdaki tutumlardan hangisine sahip olduğu söylenemez?

- A) Mücadeleci B) Duyarsız
C) Teslimiyetçi D) Uzlaşmacı

8. Yukarıdaki bilgilere bakıldığında Osmanlı yönetimi hakkında;

- I. İşgallere direnmeyi düşünmemektedir.
II. Alınan yenilgi sonrasında galip devletlerin işgal hakkının olduğunu savunmaktadır.
III. Bağımsızlık ruhuna aykırı bir tutum sergilemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I,II ve III

İstiklal Yolculuğu

Milli Mücadele'nin hazırlık döneminde Mustafa Kemal'in yaptığı çalışmaları analiz ederiz.

Öğreten Sorular

1

Haritada Milli Mücadele'nin hazırlık dönemi olaylarının yaşandığı şehirler verilmiştir.

Yukarıdaki haritada verilen şehirler ile öğrencilerin verdiği açıklamaları eşleştiriniz.

Mustafa Kemal 9. Ordu müfettişi rütbesiyle bu şehirde görev almıştır.

İlk defa milli sınırlardan bahsedilmiş ve ilk kez manda ve himaye reddedilmiştir.

Kurtuluş Savaşı'nın amacı, gerekçesi ve yöntemi bu şehirde belirlenmiştir.

Mustafa Kemal, "Bandırma Vapuru" ile Anadolu'ya geçmek üzere Osmanlı başkentinden ayrıldı.

Dağınık haldeki cemiyetler bu şehirde tek çatı altında toplanmıştır.

2

Genelgeler ve kongrelerle ilgili alınan kararları “milli egemenlik” ve “milli bağımsızlık” kavramları açısından gruplandırınız.

1

Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

2

Manda ve himaye kabul edilemez.

3

Mebusan Meclisi'nin hemen toplanması ve hükûmet işlerinin Meclis tarafından kontrol edilmesi gereklidir.

4

Kuvâ-yı Milliye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve milli iradeyi hâkim kılmak esastır.

5

Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.

6

Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.

3

Genelge ve kongrelerde alınan kararların doğru yorumlara ulaşabilmesi için kamyonlar ile trafik levhalarını uygun şekilde eşleştiriniz.

1

Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

2

Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.

3

Manda ve himaye kabul edilemez.

4

Mebusan Meclisi'nin hemen toplanması ve hükümet işlerinin Meclis tarafından kontrol edilmesi gereklidir.

5

Sivas'ta İrade-i Milliye Gazetesi çıkarılmıştır.

6

Temsil Heyeti, Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi komutanlığına atamıştır.

Milli Mücadele'nin gerekçesi belirtilmiştir.

Milli Mücadele'nin yöntemi yani kim tarafından ve ne şekilde gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Osmanlı Hükümeti'nin denetlenmesi amaçlanmıştır

Tam bağımsızlık ilkesine vurgu yapılmıştır.

Hükümet gibi hareket edilmiş ve yürütme yetkisi kullanılmıştır.

Halkın işgaller konusunda doğru bilgi alması amaçlanmıştır.